Leto V., štev. 51 | Ljubljana, četrtek, 28. februarja 1924 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.812.

Ljubljana, 27. februarja.

Bolgarska akcija proti naši državi je v zadnjem času nenavadno intenzivna. Množijo se zanesljiva poročila, da Bolgari neprestano pripravljajo čete makedonstvujuščih, ki naj bi spomladi izvršile oborožen napad na našo državo. Obenem pa bolgarska vlada poizkuša potom sistematične propagande v Evropi zainteresirati inozemstvo, da se odpre novo «makedonsko vprašanje». Odkar je na krmilu Macdonaldova vlada, v kateri se nahaja kot minister gosp. Buxton, predsednik bugarofilskega Balkanskega komisije, je ta propaganda na Angleškem posebno intenzivna. Nedvomno je, da igra protekcijo gotovih političnih osebnosti. Londonski list «Ear Est», «Times» in drugi objavljajo intervjuje s Todorom Aleksandrovom in ljudmi, ki so blizu Cankovi vladi, o prerokanjih Bolgarske na Makedonijo. Angleški listi te izjave in članke londonskih listov pridno ponatiskujejo kot dokaze, da je Evropa v zadevi Makedonije na bolgarski strani.

Kako daleč je dozorela situacija, o tem nam priča senzacijonalni intervjuv našega pariškega poslanika Spalajkovića v «Matinu». Gosp. Spalajković trdi, da postaja položaj na Balkanu obunen. Bolgari pripravljajo opasne projekte, ki bi mogli prihodnjo spomlad izzvati krvav konflikt. Ohrabrena s tem, da je na Angleškem prišlo na vlado nekoliko bolgarofilskih osebnosti, vrši sofijska vlada velike priprave za spomlad ter koncentrira svoje sile na naši meji. Pred kratkim je v kraljevem dvorcu Vrana pri Sofiji svet narodne obrane pod predsedstvom kralja Borisa določil cel program za politično in vojaško akcijo. Te seje se je udeležil tudi Todor Aleksandrov. Nekoliko dni pozneje je bil v Valoni sestanek bolgarskih in turških delegatov za istočasno akcijo na raznih točkah naše meje. Na Dunaju se je sestal Protogerov, šef bolgarskih komitašev v Albaniji, z odposlanci Probujajočih se Madžarov in z Barjam Curo, vodjo arbanaških četašev. Vsi ti sestanki so imeli namen, določiti skupno akcijo proti naši državi. Ni dvoma, da stoji na čelu vsemu pokretu makedonski komitet v Sofiji s tajno podporo bolgarske vlade. Za bazo operacij je določena dolina reke Strumice. Koncentracijske točke so Custendil za akcijo v smeri proti Kriva Palanki in Kumanovemu, Džumaja za napad proti Štipu in Petrič za nastop proti Strumici. Negotinu in Gjevgeliji. Provijant, materijal, orožje in municija so že nagomiljeni v teh koncentracijskih točkah. Razna bolgarska društva so stavila na razpolago ogromne vsote denarja. Napadalci upajo, da bodo s terorjem uničili odpor makedonskega prebivalstva. Končno pomdarja gosp. Spalajković, da Jugoslavija ne more več trpeti situacije, ki dovoljuje Bolgarom, da perijodično ruši mir v južni Srbiji.

Mi gospoda Spalajkovića poznamo kot diplomatičnega enfant terrible. Zato se nočemo spuščati v podrobno analizo njegovih izjav, ki morajo vse evropejsko javnost učinkovati kakor pravi alarm. Vendar je gotovo, da je bistvo Spalajkovićevih navedb točno. Ministrski svet je nocoj obširno razpravljal o mednarodni situaciji ter je ugotovil, da je položaj na našem vzhodu resen.

Ugotoviti moramo, da so gotove spremembe na Angleškem in pa naše notranje borbe olajšale vse one razdiralne sile, ki neprestano sanjajo o možnosti, da raztrgajo našo državo. Nikdo ne more trditi, da angleška vlada napram nam ni korektna. Toda na Angleškem je mnogo različnih političnih komitejev, ki so momentano brez posla, ki pa potrebujejo reklame, da bi se o njih pisalo in govorilo. Nekateri od njih podpirajo akcijo makedonskega komiteja. To je z njihove strani nelojalno, ker bodo v trenutku, ko bo treba prevzeti odgovornost, pustili bolgarski komitet na cedilu.

Mi z vsemi sosedi želimo mir, pošten mir, z naše strani in po naši inicijativi ne preti nikaka nevarnost za mir ne na Balkanu ne v ostali Evropi. V slučaju potrebe bi mogli mi brez vsakršne težave okupirati celo Bolgarsko. To vedo vsi evropski kabineti. Le popolna brezumnost in avanturistična lahkomiselnost more se pečati z mislijo da znova otvori makedonsko vprašanje. Mi smo Macedonijo dobili z mirovno pogodbo po uspešni volni ter se more samo z novo vojno in z novo mirovno pogodbo ustvariti makedonsko vprašanje. Mi smo Makedonijo dobili z mečem in jo samo tako moremo izgubiti. Jugoslavija nikomur nič noče. Na znotraj s težavo išče poti k svoji končni konsolidaciji, na zunaj doprinaša naravnost neznosne žrtve za splošni mir. Ali hočejo sedaj tkzv. zapadni pacifisti, pomagati netiti konflikte nedogledних posledic. Ali so ti sicer pametni gospodje res tako naivni, da ne vedo, da bo vsak sunek proti naši državi zadel na enodušni jekleni odpor celega naroda? Mi jih kličemo na odgovornost. Naša država bo šla do skrajnosti, da ohrani mir, v slučaju potrebe pa bo znala braniti vse svoje pravice.

Proračun v načelu sprejet

S 116 GLASOVI. — «ZA URADNIKE JE KREDIT DOVOLJ VELIK.» — JUNAŠKI NEMCI DELAJO OPOZICIJO — ZUNAJ ZBORNICE.

Beograd, 27. februarja. p. Danes dopoldne je narodna skupščina končala načelno debato o proračunu. Pred prehodom na dnevni red so ministri odgovarjali na kratka vprašanja posameznih poslancev. Po prehodu na dnevni red je večino časa izpolnil s svojim govorom poročevalec večine Božo Maksimović, ki je poskušal pobijati vse ugovore opozicije ter dokazati, da je proračun dober in da je ravnotežje realno. Potem je branil radikalno večino finančnega odbora, katero je včeraj kritiziral demokrat Sećerov. Govoril je o uradniških plačah ter izjavil v imenu večine, da je sprejeta v proračunu zadostna vsota z ozirom na število uradnikov, ki bodo ostali v službi po izvršeni redukciji. Izdatki za odkup železnic niso izkazani v proračunu, kakor se tudi niso izkazali dohodki teh železnic, ker bo veljal za južno železnico poseben zakon. Zato se o južni železnici ne more ničesar sprejeti v državni proračun. Koncem svojega govora se je Maksimović sklicoval na poročilo Izvozne banke, v katere upravnem svetu se nahaja tudi poslanec Savčić. To poročilo se ugodno izraža o naših financah, g. Savčić pa je v finančnem odboru govoril drugače. Posl. Savčić je nato izjavil, da je res, da je soglašal s poročilom Izvozne banke, toda samo v interesu države. Poročilo se namreč tiska tudi v francoskem in angleškem jeziku in naravno želi vsak partijat, da ima inozemstvo dobro mnenje o nas.

Nato je zbornica prešla na glasovanje v načelu ter je bil proračun sprejet s 116 glasovi proti 51 glasovom. Nemci se glasovanja niso udeležili, ravno tako ne radikalski poslanec Ranković.

Prihodnja seja je določena za jutri dopoldne z dnevnim redom: interpelacija Nikole Trifunovića in tovarišev na ministra narodnega zdravstva o nevzdržnem delovanju zdravnikov, v bolnici v Čačku.

Napoveduje se koncentracijski kabinet

SENZACIJONALNE INFORMACIJE ZEMLJORADNIŠKIH «NOVOSTI». POGAJANJA MED OPOZICIJONALCI.

Beograd, 27. februarja. p. Danes je bil politično tih dan in ni bilo niti kluboških, niti odborovih sej. Vse je v znaku pričakovanja. Radikali pričakujejo opozicijski blok in njegovo akcijo, obenem pa zbirajo svoje sile. Opozicijski klubi čakajo na povratek dr. Koroška in dr. Spaha. Pogajanja med Magajlićevo skupino in Pašićem se nadaljujejo.

Zjutraj je dospelo v Beograd 3 članov Spahove skupine, jutri pa prispejo ostali. Dr. Spaho pride v Beograd v nedeljo. Klerikalci so večinoma odpotovali v Ljubljano. V dobro obveščenih krogih se trdi, da bo opozicijski blok končno sklenjen prihodni četrtek.

Zanimiv je obrat, ki je nastopil pri zemljoradnikih. Zemljoradniške «Novosti» zelo simpatično pišejo o bloku ter so prepričane, da bo blok zrušil radikalsko vlado. Veliko pozornost pa vsebuje vest, da pride morda do koncentracijske vlade v kateri bi bili novi ljudje iz vseh strank. Po mnenju «Novosti» bi ta vlada imela končati vse posle in pripraviti volitve oziraje se pri tem na kraljevo željo, da se edinstvo naroda nikdar in nikakor ne ruši. Tej kombinaciji bi se prilagodila tudi krona in narod ter bi odgovarjala splošnemu razpoloženju. Ako pa bi radikali odklonili bi opozicijski blok sam stopil v akcijo. Njegova naloga je, da takoj zruši vlado in ako dobi mandat, v najkrajšem času izvede volitve.

Otvoritev prometa med Reko in Jugoslavijo

ZADNJA EVAKUACIJA DANES POPOLDNE, - PROMETNA IN POŠTNA KONVENCIJA.

Reka, 27. februarja. r. Danes popoldne se je po 5 letnem mirovanju na slovesni način otvoril železniški promet med reško postajo in našo državo. Pri tej priliki je imel govor general Milić, na katerega je odgovoril novoimenovani prvi guverner nove province «Carnaro» (Kvarner) gen. Giardino. Jutri odpelje prvi osebni vlak iz Bakra na Reko in z Reke na Bakar. Brzovlaki pa bodo vozili direktno med Reko in Zagrebom.

Beograd, 27. februarja. p. Danes je imela prvo sejo sekcija za ureditev prometa med Jugoslavijo in Italijo. Italijanski delegat Brochi je iznesel program dela, posebno jadransko tarifo in vprašanje tranzita ter železniških komunikacij zlasti na obmejnih postajah.

V kratkem se bo sestavila tudi četrta sekcija za poštno, brzojavno in telefonsko konvencijo, ki bo tudi sestavni del trgovinske pogodbe.

Sušak, 27. februarja. r. Evakuacija in prevzem novega ozemlja po naši vojski se izvrši šele jutri popoldne. Najprej bodo italijanske oblasti zapustile ozemlje, potem pa bodo naše oblasti s čoto vojaštva in godbo prevzele ozemlje v spremstvu večjega števila prebivalstva s Sušaka.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 27. februarja, p. Nocoj je imel ministrski svet od 4. do 7. zelo važno sejo. Na seji se je pretresala naprej znanja situacija v zvezi s poročilom dr. Spalajkovića, potem pa se je ministrski svet večinoma bavil z notranjo situacijo, - akcijo opozicijskega bloka, o postopanju radikalne vlade. Radikali so zelo oplašeni vsled akcije opozicijskega bloka ter razpravljajo o tem, kakšne varnostne odredbe naj stori vlada. Koncem seje je ministrski svet na predlog vojnega in finančnega ministra odobril povišanje mesečnih doklad za invalidske otroke na 150 Din ter je bil definitivno dovršen invalidski zakon.

Spremembe v naših šolah

Umirovljenje ravnateljev in profesorjev Imenovanje katehetov in učiteljic ženskih ročnih del.

Beograd, 27. februarja. p. Z najnovejšim ukazom ministrstva prosvete so umirovljeni: Fran Novak, ravnatelj gimnazije v Ljubljani, Ivan Osana, ravnatelj gimnazije v Mariboru, Emilijan Lilek, gimnazijski profesor v Celju, Mate Suhač, gimnazijski profesor v Celju, Alojzij Tavčar, profesor realke v Ljubljani, dr. Ivan Tertnik, gimnazijski profesor v Ljubljani, Ignac Fajdiga, gimnazijski ravnatelj v Kranju.

Z istim ukazom so imenovani za stalne veroučitelje II. kategorije, 1. grupe: Ignacij Zaplotnik, Andrej Ažman, Ant. Sados (?), Franc Bosan (?), Pavel Zajc Valentin Tomec, vsi v Ljubljani, Fran Kogej v Št. Vidu nad Ljubljano in Martin Petelinšek v Mariboru.

Za učiteljice ženskih ročnih del III. kategorije, 2. grupe so imenovane: Karolina Vrečko v Slovenjgradcu, Matilda Zrinšek v Narapljah, Marica Pavšek v Raši, Ema Kranjc v Mariboru, Reta Sebečič (?) v Mariboru, Angela Karba v Ljutomeru, Terezija Kunej v Trbovljah Marija Laznik v Hrastniku, Ana Germastek v Pilštanju, Marica Trampuž na Homcu, Marija Vogler na Rečici, Marija Pečar v Sv. Pavlu pri Preboldu, Josipina Čretnik v Celju.

JUGOSLAVIJA IN RUSIJA.

Beograd, 27. februarja. p. O vprašanju obnove odnošajev z Rusijo doznava vaš poročevalec, da so pogajanja dalje v teku. Naša vlada ne zavzema nikakega nepriateljskega stališča napram Rusiji. O obnovi odnošajev z Rusijo se bo definitivno sklepalo na sestanku Male antante v Pragi.

POMOŽNA AKCIJA ZA ŽITNO RODBINO.

Budimpešta, 27. februarja. h. Kakor poroča «Az Ujsag» so madžarski magnati in veleposestniki pričeli pomožno akcijo za habsburško familijo, ki je baje v težkih materijelnih prilikah. Doneski se pobirajo v žitu, ki se nato proda za denar. Dosedaj je bilo zbranih več sto metrskih centov žita. Slična akcija se bo baje pričela tudi v Avstriji in na Češkoslovaškem.

Belgijski parlament proti Franciji

ODKLONITEV GOSPODARSKE POGODBE S FRANCIJO. — DEMISIJA VLADE. — NA KRMILO PRIDEJO SOCIJALISTI?

Bruselj, 27. februarja, d. Parlament je danes razpravljal o gospodarski pogodbi s Francijo. Pogodba je bila s 16 glasovi večine odklonjena. Vlada je zato odstopila.

Pariz, 27. februarja, h. Pri glasovanju o belgijsko-francoski gospodarski pogodbi je Theunisov kabinet ostal v manjšini. S 95 proti 79 glasovom je zbornica odklonila ratifikacijo gospodarske pogodbe s Francijo. Nato je ministrski predsednik predložil kralju demisijo kabineta.

V francoskih političnih krogih se za sedaj izjavljajo o krizi belgijske vlade zelo rezervirano, ker še niso znane izčrpna poročila o poteku zborničnega seje. Na uradnih mestih pa se izjavlja, da je bilo že več tednov znano, da bo moral kabinet v tem vprašanju voditi hud boj in da vsled tega demisija v tukajšnjih političnih krogih ni preveč presenetila. Vsekakor bi bilo napačno iskati za to demisijo kako politično ozadje. Belgijsko ministrstvo je padlo le vsled docela gospodarskega vprašanja. Vsled tega je otvoren izključeno, da bi demisija kaj uplivala na bodočo belgijsko politiko.

Bruselj, 27. februarja, s. V zvezi z glasovanjem o belgijsko-francoski trgovinski pogodbi se računa v parlamentarnih krogih s sestavo belgijske delavske vlade. Voditelj socialnih demokratov je včeraj v govoru izjavil, da je pripravljen sestaviti delavsko vlado.

Politična debata v Reichstagu

DRŽAVNI KANCELAR GROZI Z RAZPUSTOM. — STRESEMANNOV EKSPOZE ODGODEN.

Berlin, 27. februarja, z. Predvčerajšnjim se je po dolgi pavzi zopet sestala narodna skupščina. Prva seja je bila več ali manj formalna, včeraj pa se je začela povodom razprave o zasilnem proračunu za leto 1924. velika politična debata. Otvoril jo je državni kancelar dr. Marx z dajnim govorom o notranjem in zunanjem političnem položaju. Zanimanje za sejo ni bilo baš veliko, ker niso bile zasedene niti tribune niti poslaniške klopi. Celo med kancelarjevim govorom so zevale v zbornici mučne vrzeli.

Državni kancelar dr. Marx je zagovarjal najprej zasilne naredbe, ki jih je izdala vlada na podlagi pooblastilnega zakona in poudarjal velik uspeh, ki ga beleži nemško gospodarstvo s stabilizacijo valute. Nemško gospodarsko življenje se zopet ureja in okrepljuje. Državni proračun je, izvzemši seveda reparacijske obveznosti, docela uravnovešen.

Dr. Marx je govoril nato o reparacijskem vprašanju. Izvajal je med drugim: Nemčija apelira ne na sočutje in usmiljenje Evrope, ampak na njeno pamet, na zdravo človeško pamet, ki edina more preprečiti polom Evrope. Reparacijski problem je življenjsko vprašanje Nemčije, je pa tem kočljivejše in težavnejše, ker ga posmatrajo tako v Nemčiji sami, kakor tudi v ostalem svetu s političnega stališča. Zato Nemčija iskreno pozdravlja, da je bila vsaj delna ingerenca z ustanovitvijo izvedeniške komisije prepuščena gospodarskim činiteljem.

V podrobnosti se dr. Marx ni spuščal, ker bo obširnejše o tem razpravljal znanji minister dr. Stresemann. Pač pa se je še enkrat povrnil na vlaftine zasilne odredbe in izjavil, da bo vlada parlament razpustila, ako ta sprejme katerega izmed socijalističnih predlogov, ki zahtevajo ukinjenje zasilnih naredb.

Stresemannov ekspoze je bil napovedan za današnjo sejo. V splošno presenečenje pa je Stresemann takoj v začetku seje izjavil, da ekspozeju danes ne bo podal, češ da je vse zanimanje nemške javnosti koncentrirano te dni na monakovski proces proti Hitlerju in Ludendorfu. Velika zbornica je vzela Stresemannovo izjavo na znanje, opozicija pa je burno protestirala. Današnja seja je potekla nato silno monotono in brez interesa. Bila je tudi prav kratka.

Veleizdajniški proces v Monakovem

Monakovo, 27. februarja. s. Danes se je kontrola glede vstopnic na Hitlerjev proces v toliko poostrila, da se mora vsak, ki vstopi v palačo, kjer se vrši razprava, izkazati z uradno legitimacijo s sliko. Po pričetku razprave je državni pravdnik vprašal Hitlerja, ali je hotel 28. novembra doseči najvišje mesto v državi. Hitler je smehljaje odgovoril, da je šlo takrat za to, dobiti pozicijo v Monakovem in na Bavarskem sploh.

Obtoženec Ploehner, ki je bil, kakor znano, določen za ministrskega predsednika prevratne vlade, je izjavil, da ga je naprosil kapetan Ehrhardt, naj stopi v stik z dr. Kahrom. Skušal je dokazati, da je dr. Kahr aktivno sodelovai pri pripravah za puč!

Madžarski parlament

Budimpešta, 27. februarja. h. V narodni skupščini se je danes pričela debata o zakonu glede uporabe jezika narodnih manjšin pri javnih uradih. Poslanec vladne stranke Mokcsay je opozarjal na trpljenje Madžarov v inozemstvu in na nasilno raznarodovanje Madžarov na Češkoslovaškem. Socialdemokratični poslanec Knaller je izrazil mnenje, da bi bilo vse drugače, ako bi se bili na Madžarskem izpolnjevali zakoni glede narodnih manjšin. Na te besede so od vseh strani klicali Knallerju, da je to izdajstvo madžarskega naroda. Knaller je opozarjal na preganjanje nemških manjšin. Nato je že opozoril merodajnega vladnega komisarja, ki se pa je izgovarjal, da nima nikake moči. Naredbe glede manjšinskega šolstva so le navidezne naredbe, čijih izvršitev odklanjajo upravne oblasti, ki poleg tega tudi preprečujejo, da bi narod doznal na javnih shodih o teh naredbah. Nadalje je opozarjal na velikanski boj na nacionalnem polju. Izjavil je, da zahtevajo socialni demokrati najstrožjo izvršitev naredb glede varstva manjšin. Drugi socijalistični govornik Rosenstein je izrekel bojazen, da si pri sedanji upravi na Madžarskem nobena manjšina ne bo upala zahtevati svoje pravice.

ZOPETNA OTVORITEV PARIŠKE BLAGOVNE BORZE.

Pariz, 27. februarja. s. Trgovinski minister je sklenil zopet otvoriti blagovno borzo izvzemši žitni oddelek. Inozemci, ki ne bivajo stalno v Parizu, ne bodo pripuščeni na borzo.

Pretep v rumunskem parlamentu

Bukarešta, 27. februarja. s. V rumunski zbornici je prišlo danes pri razpravi zakonskega načrta o državljanstvu do pravcatega pretepa. Madžarski poslanec Sandor je izjavil, da krši ta načrt verzajsko mirovno pogodbo. Erdeljski Madžari se bodo obrnili za pomoč na Zvezo narodov. Po tej izjavi je vsa zbornica napadla Sandorja ter ga psovala za Horthyjevega lakaja. Končno so se za Sandorja zavzeli poslanci kmetijske stranke. Nastal je ljut pretep med poslanci in liberalci. Pri tem je tudi predsednik zbornice Šimionescu dobil več udarcev. Seja se je morala prekiniti.

DE NAVA NENADOMA UMRL.

Rim, 27. januarja. e. Danes zjutraj je nenadoma umrl znani parlamentarec Giuseppe De Nava, ki je od leta 1897. dalje bil nepretrgoma član rimske zbornice in večkrat minister. Ko se je v italijanskem parlamentu razpravljala rapalliska pogodba, je bil De Nava zborniční poročevalec.

Inozemske borze

27. februarja:

CURIH: Beograd 7.25, New-York 576, London 24.81, Pariz 24.30, Milan 24.92, Praga 16.75, Budimpešta 0.0140, Bukarešta 3.05, Sofija 4.35, Dunaj 0.0081.

TRST: Beograd 29.25 do 29.50, Dunaj 0.0325 do 0.0330, Praga 67 do 67.40, Pariz 97.25 do 97.75, London 99.75 do 100, New-York 23.15 do 28.30, Curih 401 do 403, dinar 29.25 do 29.50, carinski franki (20 zlatih) 89 do 89.50.

DUNAJ: Beograd 888 do 892, Berlin 15.30 do 15.90, Bukarešta 374 do 376, London 304.500 do 305.500, Milan 3049 do 3061, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 2967 do 2983, Praga 2051 do 2061, Sofija 524 do 528, Curih 12.275 do 12.325; valute: dolarji 70.860 do 71.260, lire 3015 do 3065, dinarji 881 do 887.

PRAGA: Beograd 44.125, Rim 152.125, Pariz 147, London 150.425, New-York 85.10, Curih 607.50.

BERLIN (v milijonih): Beograd 55.570, Milan 181.545, Praga 122.163, Pariz 177.538, London 18.034.750, New-York 4.180.500.

LONDON: Beograd 340, Pariz 103.25, Italija 100, Švica 24.81, New-York 429.75, Dunaj 305.000, Praga 148.25.

NEW-YORK: Beograd 126, Berlin 22.50, London 429.62, Pariz 410.50, Švica 17.84, Italija 429.50, Dunaj 14.12.

Državni nameščenci in politično delo

Odkar je izšla službena pragmatika za državne nameščence, je zavladala med uradništvom in ostalimi državnimi nameščenci precejšnja neslgurnost, koliko se smejo javno udejstvovati. Na eni strani jih radikali silijo, da pristopajo v NRS. To sredstvo se je izkrhalo in le neznačajni podrepniki podlegajo. Oni pa, ki delajo ljudem silo, bodo doživeli dan plačila.

Člen 95. uradniškega zakona predvsem prepoveduje uporabo oblasti in položaja državnega uslužbenca v strankarske namene. Dalje pa se bavi z omejitvami, ki so državnemu uslužbencu naložene v političnem oziru. V tem pogledu loči zakon dvoje grup nameščencev: 1.) so državni uslužbenci, ki po členu 73. ustave morejo kandidirati v narodno skupščino (policijski, finančni, šumarski, agrarni uradniki po vsej državi, drugi uradniki, ki vrše javno oblast v okrožju svoje pristojnosti); 2.) ostali državni uslužbenci. Ta poslednja grupa, v katero spadajo vsi neuradniki, ni glede politke vezana v ničemur, razun, da ne sme uporabljati oblast v strankarske namene in vplivati na podrejene.

Prva grupa ima zmanjšane politične pravice, ker se je zakonodavec bal zlorab. V to grupo spadajo, kakor že rečeno, vsi uradniki, ki vrše javno vlast (imperium). Torej niso vmes učitelji, profesorji, železničarji, poštarji, pač pa sodniki. Izmed političnih uradnikov se je smatralo za «policaje» samo one, ki se neposredno bavijo s policijo, smejo ukazovati in kaznovati (pri nas pravniki). Ne štejejo pa po praksi med nje n. pr. veterinarjev, inženerjev. Posebej ima zakon na piki šumarske, finančne in agrarnoreformne činovnike, ker so pač v Srbiji in v obližju največ grešili v partizanstvu. Te uradnike, četudi nimajo «javne vlasti», šteje zakon vse v prvo grupo.

V čem pa zakon veže politično udejstvovanje uradnikov te grupe? Da ne smejo kandidirati (očividno za narodne poslance), smo že čuli. Dalje ne smejo biti sklicatelji strankarskih in političnih shodov. Smejo torej na shode in smejo tam tudi govoriti, a na shodu ne smejo biti funkcijonarji (predsednika, zapisnikarji, reditelji). Oni ne smejo «organizirati in predstavljati političnih stranks». Kaj se to pravi? Agitirati in se priznavati za gotovo stranko je tudi tej grupi uradnikov dovoljeno. Ne smejo pa «organizirati». Kaj pomeni ta izraz, ni jasno. Razumeti ga je pač tako, da tak uradnik ne sme v večjem stilu pričeti z ustanovitvijo in širjenjem politične stranke. On je lahko pomožen član, ne more pa biti vodeči organizator, ki ga vse vidi. Tudi ne sme stranke predstavljati, t. j. on ne sme biti njen predstavnik pri volitvah, ne more biti zastopnik stranke pri službenih deputacijah, intervencijah.

Kdor se zagreši proti tem predpisom, se lahko kaznuje disciplinarno. Izguba službe je kazen za onega, ki bi iz te grupe kandidiral. Vrhu tega mu še skupščina, če je izvoljen, lahko uniči mandat.

Kakor se vidi, so omejitve političnemu udejstvovanju uradnikov male, a ostali uslužbenci so čisto prosti. Vsi pa so vsled svojega stanu vezani na gotove obzire, na večji takt. Uslužbenec države se mora po členu 80. izogibati vsemu, kar je na škodo službe. On mora tudi izven nje čuvati svoj ugled svojih starešin in se mora izogibati vsemu, kar utegne škodovati ugledu in zaupanju, ki ga zahteva njegov položaj. Tako veli člen 92. Vsak vesten državni uslužbenec bo sam našel mejo, do kje sme iti.

V enem teh ozirov je člen 4. uradniškega zakona govoril različno: «Državni uslužbenec ne sme biti, kdor javno izraža (manifestira, srbski: ispoljava) načela zoper obstoječe državne oblike ali načelo protipravne premembe državnega reda.» Torej kdor propagira republiko ali revolucijo, ne more ostati v državni službi. On je lahko zase republikanec in pristaš revolucijonarnih metod, a javno tega širiti in kazati ne sme.

Če slovenski prevod pragmatike govori o «javnem izražanju», s tem ni zadel smisla srbskega termina «ispoljava», ki zahteva javno, z agitacijskim namenom izraženo izjavljanje za republiko ali revolucijo.

Kako bo točno razlagati vse te predpise, bo pokazala končno šele praksa upravnih sodnij, ki bodo sodile o disciplinarnih deliktih. Vsekako se uslužbencem, ki delajo na političnem polju dostojno, ni bati ničesar.

Demokrati in blok

Ljubljana, 27. februarja.

S pristankom glavnih odborov federalističnih skupin je pot k opozicijskemu bloku odprta. Dr. Korošec se še mudi v Sloveniji in za ponedeljek je najavljena seja vodstva SLS, kateremu hoče izvršni odbor predložiti svoje ponedeljkove sklepe. Pred povratkom dr. Korošca, ki bo v Zagrebu konferiral še s predstavniki HRSS, in dr. Spaha v Beograd ne more biti nadaljnjih odločitev.

Razmoličkim podtikavanjem radikalskega tiska, ki mu prednjači glavni organ «Samouprava», je zlomila ost «Demokracija» s pomembnim člankom odličnega publicista Marka Cemovića, ki razpravlja o programatičnih razlikah poedinih opozicijskih strank. Javno mnenje upravičeno lahko vpraša: kako so med federalisti in demokrati mogoča pogajanja za pozitivno državno delo? Sumničenja, da je Davidović pristal na revizijo ustave so neosnovana. DS vztraja na osnovi narodnega in državnega edinstva in nikoli ne bo odstopila od te pozicije. Federalisti z Radičem na čelu nasprotno osvajajo programatično idejo, da je edinstveno državo treba pretvoriti v federacijo. Kje je med obema tečajema možno najti os pozitivnega državnega dela, ki so ga dosedanja pogajanja opozicije stavila v skupni program? Na to odgovarja Cemović, da je tako delovanje mogoče na bazi širokih samouprav ki jih je dopuščal tudi pokojni Drašković in jih danes zagovarja Marinković in DS sploh. S tem je DS, vztrajajoča čvrsto na temelju državnega edinstva, položila prvo desko med dve nasprotni epoši politični obali. Res je, da federalistični blok s svoje strani doslej še ni odgovoril z nikakim načelno programskim popuščanjem, toda uvideva se to v dejstvu, da niti radičevci ne odpovedujejo sodelovanja pri pozitivnih državnih poslih. Davidović je predstavnikom federalističnega bloka dejal: Začnite delati z nami in prepričali se boste, da nimamo niti najmanjše nakane proti Hrvatom in Slovencem; ko to uvidite, se bomo lojalno sporazumeli o vsem, kar je dobro za našo skupno domovino... Kadar Radič pristane na to stališče in iz negativnega politika postane pozitiven delavec, lahko domovina doživi velike dni jugoslovenskega političnega bratstva.

Kakor se vidi iz Cemovićevega članka je za uspešno akcijo opozicijskega bloka potrebna predvsem revizija ideologije in taktike Radičeve stranke. In Radič, kakor sta ob povratku z Dunaja povedala dr. Maček in Krnjević, je «povsem zadovoljen z dosedanjim razvojem pogajanj» in zaenkrat sploh ne misli na revizijo ustave, temveč bi se o njej pogajal — po volitvah. Vočigled temu dokaj zgodnemu razpoloženju v opozicijskih vrstah je deplasiran napad «Samouprave», da se DS pajdaši z notornimi separatisti. Deplasiran tembolj, ker jo izdaja izti Marko Gjuričić, ki je lani v Zagrebu v imenu vlade sklenil državnopravni svoj «Markov protokol», dočim se demokrati enostavno poslužujejo svoje pravice, da se kot stranka pogajajo s stranko o taktičnih korakih za zrušenje radikalske vlade in nadaljnje delovanje v okviru zakonov. In to v parlamentarni državi menda ni greh.

Za radičevske vidike so merodajne izjave podpredsednika HRSS dr. Mačka, ki jih je dal dopisniku beograjske «Politike». Blok je po njegovem gotova stvar. Čim ožji blok v Beogradu zahteva prihod radičevcev, bo vlada padla. Vsaka stranka ostane pri svojem programu; vlada ki se sestavi, bo čisto volilna in bo tekom treh mesecev od razpusta skupščine zamenjala partizansko uradništvo, da zagotovi volilno svobodo. Revizija ustave ni pogoj sporazuma. O njej se bo razpravljalo po rezultatu volitev. Volilna vlada bo edino ustavila parcelacijo. Radič se vrne v Zagreb, čim pade radikalska vlada.

Za federaliste, osobito za radičevce so torej meritorne nove volitve. Medtem pa notranji minister Vujičić najavlja — četrtič ali petič — oblastne volitve v aprilu. Dokler proračun ne bo pod streho, ni računati na odločilni preokret v Beogradu. Volitve ene ali druge bodo letos gotovo. Oficielni radikalski krogi s skepso prikrivajo bojazen. Tako piše Ninčićevo «Vreme», da poedini parlamentarni krogi sploh ne verjamejo, da bi Korošec in Radić bila pripravljena stopiti vblok, ker ne verjameta v njegov uspeh. To so le Koroščeve poteze, da bi preplašil radikale in jih pripravil k popuščanju. Interesantno je, navaja «Vreme», opazovati borbo, ki se vodi tudi med Koroščevo in Radičevo grupo. Radičevci, ki nameravajo ob volitvah po Sloveniji postaviti svoje kandidature, želijo Korošca izigrati iz federalističnega bloka. Zato so pokrenili akcijo za ustvaritev «federacije hrvatskih stranks»: radičevcev zajedničarjev in spahovcev. Pri takih razmerah je težko verjeti v možnost federalističnega bloka — tako končuje «Vreme» svoja pozorna opazovanja, a z nič manjšo brigo ne razpravlja o prizadevanju radikalov, ki se v stiski sučejo okrog Maglajlićevcev, Nemcev in vojvodinskih protičevcev.

Demaskirana Nemčija

V petek, dne 22. februarja je govoril v Dražđanih nemški vnanji minister Stresemann. Zaradi njegovega govora je nastala poostritev razmerja med Anglijo in Nemčijo, zlasti zaradi pasusa o armadi, mornarici in kolonijah, ki da jih mora dobiti Nemčija nazaj.

Na ta govor pa je moral postati pozoren vsakdo, ki ga je čitaj natančneje. Zakaj v Dražđanih je izjavil oficijalni član nemške državne vlade med drugim, da ima Nemčija pred Bogom in pred ljudmi pravico do svojih kolonij. Ali ni to isti ton božjega zavezništva, v katerem je bil navajen govoriti Wilhelm? In še naprej je dejal Stresemann, da vidi za Nemčijo v sodanji dobi le epizodo in pa, kar je še najznačilnejše, da je svet dolžan Nemčiji — obnovitev, eine Wiedergutmachung . . .

Jasnejše pač ni mogla govoriti sedanja Nemčija. Nemci tedaj niso ničesar zakrivili, tudi sistematična opustošenja v Franciji so le občajno razdejanje vojne, za katero Nemčija ni dolžna odgovarjati. Iz Stresemannovega govora je jasno razvidno, kako mislijo v Berlinu o reparacijah, kajti ni Nemčija ona, ki jih dolguje Franciji in Belgiji, marveč ves svet, ki se je boril zoper pruski militarizem, jih dolguje Nemčiji. In ker govori Stresemann o današnjem času kot o epizodi, seveda prav dobro razume, zakaj zahteva nazaj armado in mornarico.

A dobro je, da zahteva tudi kolonije. Zaradi Anglije namreč, ker ta ima v posesti skoro vse bivše nemške kolonije. V Londonu potrebujejo baš takih lekcij, da se morda spametujejo in prenehajo očitati militarizem samo na francoski naslov. Oglaša se zopet nemški militarizem: in če je že lanca tako malo skremen, kako bo šele, ako se mu posreči izmotati se iz plačilnih obveznosti napram Franciji in se čim hitreje restavrirati. Prav tako je jako instruktivna za Anglijo zahteva glede mornarice; tudi to imajo namreč Angleži na varnem. Morda so postali baš vsled tega tako občutljivi za nemške govore . . .

Nam, ki prav tako kot Francozi točno poznamo pravo mentaliteto nemštva, ne prinaša Stresemannov govor ničesar novega. Mi vemo, da je to resnična podoba Nemčije; s to Nemčijo mi računamo in tej primerno uravnavamo svoje politično postopanje. Zato spremljamo borbo Francije zoper nemško prevaro z največjimi simpatijami. Ako nam gredo nemški politiki v toliko na roko, da prezgodaj in javno odkrivajo svoje prave namene, je to le pozdravljati. In ako v Londonu spremenijo neodpustno zagovarjanje berlinske politike, s tem le popravijo svoje napake in krivice, storjene sosedom Nemčije. Sklep reparacijske cenilne komisije o nemških plačilnih zmožnostih in o nujnosti odplačevanja ter najnovejši Macdonaldov korak kažeta, da so si v Berlinu zadevo predstavljali vendarle nekoliko prelahkotno.

KAKO GOVORI FRANCOZ.

Pariz, 27. februarja. j. Predsednik republike Millerand je imel včeraj govor, v katerem je izjavil, da Francija ne misli niti napadati, niti osvajati, temveč zahteva samo to, kar se ji dolguje. Odločena je trdno, da bo to dosegla. Govoril je tudi o gospodarski politiki Francije in izjavil, da mora veljati geslo: produkcija in štedenje. Končno je še naglasil, da Francija ne bo dopustila, da se sramoti njena čast.

Politične beležke

+ **«Kulturna sramota».** Klerikalcem v Ljubljani se je zahotelo «elitnega plesa». Toda, škof in duhovniki pridigujejo našemu ljudstvu, da je vsaka polka in vsak valček smrtni greh. Kako torej napraviti, da bi se mogli mladeniči in gospodje, ki so člani Marijinih kongregacij in mladenke in gospe, ki nosijo raševinast škapulir ter pridno hodijo k Jezuitom na dušno pašo, zavrteti v tesnem tangu in kolenčkajočem shimmy, blues in java, v kojih so se pobožni katoliški fantje in dekleta čez zimo vsak petek tako pridno urili? Hvala bogu je bil v Splitu požar in naši klerikalci si izmislijo «dobrodelno prireditev» v prid splitskim pogorelcem ter pod tem naslovom, ki naj bi privabil tudi napredno Ljubljano, zaplešejo takorekoč na pogorišču stare splitske biskupije. Mi nimamo nič proti temu, če klerikalci rajajo in priznamo, da bi z radostjo pozdravili, če bi videli škofa, prelate in kanonike, da pograbijo vsak po eno brhko plesalko ter se veselo zavrtijo. Mi smo se le zgražali, ko smo motrili *hinavski način* celega aranžmana in pomislili, kako klerikalna *gospoda* s slastjo uživa, kar slika *ljudstvu* kot vršek pregrešnosti in pravo «liberalno kugo». To je *jedro* cele afere, pročastiti gospodje, kar itak sami najbolj veste. Zato ne proglašajte naše opravičene kritike za «kulturno sramoto». Da pa primerjate svoje rajanje v Unionu z vsesokolskim zletom in delate ubogo pošto odgovorno za slijajno abstinenco ljubljanskih krogov, pa niti ogorčenja ne bo vzbudilo Le prijazen nasmeh, le prijazen nasmeh . . .

+ **Laži «za ljudstvo».** Včerajšnji «Slovenec» je serviral svojim maloštevilnim bralcem uvodnik, v katerem pod pretvezo polemike z naprednim časopisjem skuša pomiriti rastoče nezadovoljstvo širokih krogov ljubljanskega prebivalstva nad škandaloznim gospodarstvom sedanje črno-rueče magistratne koalicije. Nič manj in nič več ne trdijo klerikalci, nego da so poprej v vsakem oziru zanemarjeno Ljubljano «postavili na noge» ter jo spremenili v pravcati raj na tej zemlji. Kdor ob teh mokro-snežnih dnevih stopi na ljubljanske ulice ima pred seboj vso sliko spasitelјskega režima. Nikdar še ni bila Ljubljana tako blatna, tako zanemarjena kakor je danes. Da, toda klerikalci in socijalisti ne ve se katere internacionale so zato junaki v socijalnem delu! Sicer vemo, da so važno instituciјo mestne aprovizacije, ki je regulirala cene in dajala zaščito pa tudi direktno podporo širokim konzumentskim krogom do temelja razdrli, zato pa imajo socijalno politični odseki Stanovanjsko bedo so odpravili s 4 mestnimi hišami, kjer celo lastni mestni uslužbenci, ki stanujejo po ječah in vagonih, ne dobijo stanovanj, ker so rezervirana, kakor pravijo mestni uslužbenci, za «klikarje». Cele generacije je Ljubljana bila v zadostni meri preskrbljena i s plinom i z elektriko. Izgraditev teh mestnih podjetij so onemogočali *klerikalci*, ki so se leto za letom pritoževali proti vsakemu sklepu občine, ki bi naj bil omogočil napredek in razvoj javnokoristnih naprav v Ljubljani ter so take sklepe tudi redno po svojem kranjskem dež. odboru razveljavljali. Ker se sedaj izdeluje *načrt* za hidroelektrično centralo, zahteva «Slovenec» da se modrost in previdnost črnorueče koalicije zabeležijo v knjigo narodne zgodovine. Kako znajo klerikalci varčevati, so pokazale afere z občinskim avtomobilom in druge. Kako znajo *lagati*, pa naj dokazujejo sledeči stavki iz «Slovenca»: proračun za leto 1924 je brez primanjkljaja. Nobene davščine se ne zvišajo, vest liberalnih listov je nesramna laž. — V istem trenutku, ko je eden klerikalcev to pisal, je drugi (finančni referent Zajc) predlagal v obč. svetu povišanje trošarine na spirituoze ob 5 na 20 Din, na vino v steklenicah od 5 na 10 Din in na pivo od 25 para na 50 para!

+ **Vitalnost demokracije.** Očitno v protiutež nastopanja velikosrbskega «Beograda», ki si je kot glasilo radikalskih magnatov vzel za geslo boj demokraciji, priočuje «Politika» čvrst uvodnik gornjega naslova izpod peresa dr. Dragoljuba Jovanovića. Mnogo se udarja po demokraciji; z desne in leve toda ona ima široka leđja in «bistre neznalice» jim s svojimi malopismenimi izpadi delajo le uslugo. Anglija in Amerika dokazujeta vitalnost in širjenje demokracije. Nastopanje proti njej je jalovo in prehodno. Ako je mi še nimamo v pravi njeni prirodi, to še ne pomeni, da je ne bomo imeli. Njo nosi zgodovinska potreba in potreba vedno večjega števila ljudstva, ki hoče živeti v harmoničnem blagostanju in svobodi.

Iz demokratske stranke

Sestanki v mariborski oblasti. Minulo nedeljo se je vršil lep sestanek vseh napredjakov pri Sv. Štefanu nad Šmarjem. Na sestanku so govorili o političnem položaju, o davčnih in drugih gospodarskih zadevah gg. Vidmar, Malgaj in Span. Na zborovanju, ki je trajalo nad dve uri v popolnem redu in miru, so bile sprejete razne gospodarske resolucije. — Isti dan je priredila krajevna organizacija JDS. v St. Janžu pri Zibiki za svoje pristaše lepo domačo zabavo, ki je bila zelo dobro obiskana. Pristopilo je precej novih članov v organizacijo, tako da bo ta organizacija v kratkem najmočnejša demokratska postojanka v šmarskem srezu.

MLADINSKA ORGANIZACIJA.

Sestanek prireditvenega odseka «Mladosti» se vrši danes ob 20. v društvenem lokalu in ne v petek, kakor je bilo napovedano. Predsednik.

Odbor «Mladosti» naznanja članom tamburaškega odseka, da se vršijo od sedaj naprej vaje ob ponedeljkih in petkih ob 20. naprej. Sprejemajo se v odsek tudi novi člani, ki so že notalni in tem potom vabimo ljubitelje tamburaške glasbe, da se čim preje vpišejo.

Dramatični odsek začne zopet redno z vajami drugi teden. Naprošajo se vsi tisti člani, ki pripadajo v ta odsek, da se zglasijo v društvenem lokalu, ki je vsak večer na razpolago za potrebne informacije. Pripeljite novih članov seboj in agitirajte za prosvetno in kulturno delo na še organizacije!

Letošnji članski predpustni večer se vrši 2. marca t. l. ob 8. zvečer pri «Ivanc» Pred konjušnico 12. To je prva članska prireditev, kjer sodeluje tambur odsek. Prireditev je namenjena samo za člane in po njih vpeljane goste. Somišljeniki stranke dobrodošli!

Po svetu

— **Pesnik Antonin Sova častni doktor praške univerze.** Češki pesnik Antonin Sova je bil povodom 60-letnice svojega rojstva imenovan za častnega doktorja filozofske fakultete praške univerze.

— **Avstrija priznala Rusijo.** Avstrijski zastopnik v Moskvi je dne 25. februarja izročil Litvinovu noto, v kateri izjavlja zvezna vlada svojo pripravljenost, da obnovi normalne diplomatične in konzularne odnošaje z Unijo socialističnih sovjetskih republik. Moskovska vlada je vzela izjavo Avstrije na znanje. Avstrijsko zastopstvo v Moskvi se zato takoj izpremeni v poslaništvo in bo kot chargé d'affaires imenovan dosedanji zastopnik Pohl.

— **James kandidat demokratov v Ameriki.** Demokratski senator Ollie M. James je postavil svojo kandidaturo kot demokratski kandidat za predsedniško volitev v Zedinjenih državah. James pripada 12 let senatu.

— **Rekonstrukcija češkoslovaške vlade.** Dne 6. marca se prične spomladansko zasedanje čsl. parlamenta. Nekateri češki listi beležijo, da se bo še pred zasedanjem izvršila rekonstrukcija vlade, iz katere baje izstopijo ministri Stříbrny, inž. Novak in inž. Bečka.

— **Ruske koncesije Italiji.** O koncesiji sovjetske Rusije za sirovo olje, ki je bila podeljena Italiji, se javlja, da je koncesijo dobil neki konzorcij, sestavljen od milanskih bankirjev in industrijalcev in od nekih belgijskih kapitalistov. Konzorcij se imenuje «Societé des Miniers Italo - Belges en Georgia». Koncesija obsega 70.000 hektarjev zemljišča ob transkavkazki železnici Batum - Tiflis - Baku in je podeljena na 88 let. Prva tri leta se imajo porabiti za študije in preddela, ostalih trideset let pa za efektivno eksploatiranje. Sovjetska Rusija si pridržuje pravico, da po preteku 20 let zopet vzame ta kompleks nazaj. Društvo mora za vsako tono nafte dati sovjetski vladi gotov procent v naturi v imenu davka. Ko poteče koncesija, mora društvo odstopiti sovjetski Rusiji ves pokretni in nepokretni material in to brez vsakih dolgov. Društvo mora kot jamstvo vložiti v eno inozemsko banko gotov znesek v zlatu, katerega iznos se še naknadno določi.

Sodišče

§ **Posledice alkohola.** V Trbovljah je dobil dne 14. januarja posestnik Ant. Vizovišek s kuhinjskim nožem smrtno nevarno poškodbo, zaradi katere je umrl prihodnji dan v celjski javni bolnici. Zaradi tega zločina se je zagovarjal pred celjskim okrožnim sodiščem dne 23. februarja rudar Iv. Ambrož iz Trbovelj, ki trdi, da je prišel Vizovišek že nekoliko vinjen na obisk k rudarju Blatiču, ker ga ni bilo doma, se je podal k Ambrožu, ki stanuje v istem poslopju. Pri vinu se je začel med obema kmalu prepir, kar je tembolj razumljivo, ker veljata oba v okraju kot velika nasilneža. Klofuta je sledila klofuti, razburjenost je naraščala in končno je pograbil Vizovišek z levico za kuhinjski nož, ki je letal na mizi, katerega pa je Ambrož tako obrnil, da se je zasadil napadalcu v trebuh, dobro vedoč, da se bo Vizovišek z njim zadel. Ranjeni je nato Ambroža še napadel in podrl, vendar pa se je temu posrečilo uiti. Ropot, ki je nastal v sobi, je slišala tudi Ambrožova žena, ki je bila ta čas pri sosedinji. Prihitela je v sobo ter je videla po lastni izpovedbi svojega moža na Vizovišku. Dognano je samo, da je Vizovišek s krvjo zalit obležal 70 korakov od poslopja, kjer se je izvršilo obžalovanja vredno dejanje. Ambrož je bil obsojen zaradi pregreška zoper varnost življenja na 8 mesecev poostrene ječe.

§ **Mladoporočenca.** V gostilni (90 odst. pravd začne v gostilni) se je spri 25-letni Ivan Š. iz Stanežič v prisotnosti svoje 22-letne ženke z nekim gostom, ki se je bil pripeljal na kolesu. Po končanem prepiru se je mladi zakonski par poslovil in odšel. Spotoma pa jima je prišla šegava misel (— bila sta pač precej jasna na neljubega gosta, ki jima je skvaril zabavo —), kako bi se maščevala za storjeno krivico — seveda prav nedolžno. Zmaknila sta nevšečnemu gostu kolo, ki je bilo naslonjeno ob vratih in nič hudega sluteč čakalo gospodarja. Odpeljala sta ga s seboj in ga skrila v gozdu. Policija pa je prišla na sled dovtipu in začela spraševati mladega Ivana, kje ima kolo. Ta pa je trdovratno tajil vsako krivdo in izpustili so ga. Vse bi šlo dobro, da ni nastalo nekoč malo nesporazumljenje med zakoncima — in kakor se večkrat pripeti, sta gnala svoj prepir dalje in je končno obveljala možova — seveda le njemu v škodo, kajti prebrisana ženka si je znala na prav vzoren način priboriti zadnjo besedo. Šla je naznanit svojega ljubljenega moža, da je bil res z njenim sodelovanjem odpeljal kolo, seveda le v šegavem in bistro dovtipnem namenu. Tako sta oba primorala pred ljubljansko deželno sodišče, kjer sta se že oba skešana in z oblajeno jezico zagovarjala. Bila sta z ozirom na nedolžen namen tatvine oproščena, kar ju je sklepčno zedinilo in bo moč enkrat za vselej vedel, da je treba ženi vedno pustiti zadnjo besedo, če je že tako nespametna. Svojo spravo sta potrdila v nemalo veselje vseh navzočih z odličnim poljubom — če sem prav slišal in me ni varalo uho, kajti oči sem imel sramežljivo povešene v zapisnik od tistega momenta dalje, ko je bistroumna mlada ženka pozvala svojega «gospoda» k tej spravni daritvi...

Domače borze

27. februarja:

ZAGREB. Na efektnem trž**i**ščU je bila tendenca slaba. Na deviznem trž**i**ščU so tečaji popustili. Blaga je bilo dovolj in Narodni banki ni bilo treba intervenirati. Trgovanje je bilo slabo. Še največ prometa je bilo v devizi na Italijo. Dinar je čvrst na vseh zunanjih trž**i**ščih; v Curinu je pričel zopet naraščati in je bila javljena notica 7.20 do 7.30. Na domačem trž**i**ščU notirajo devize: Dunaj 0.11125 do 0.11325, Budimpešta 0.155 do 0.185, Bukarešta 0 do 43, Italija izplačilo 342.1 do 345.1, ček 341.5 do 344.5, London izplačilo 340.75 do 343.75, ček 340.5 do 343.5, New-York kabel 0 do 79.75, ček 78.95 do 79.95, Pariz 332.5 do 337.5, Praga 229.5 do 232.5, Švica 1373 do 1383; valute: dolar 78 do 0, aK 0.1125 do 0.1145, Kč 226.5 do 229.5, lire 340 do 343; efekti: Banka za Primorje 0 do 91, Trgobanka 52 do 54, Ilirska 69 do 71, Eskomptna 159 do 160, Hipotekarna 85 do 87, Jugoslovenska 136 do 138, Ljubljanska kreditna 232.5 do 236.5, Prištedlona 997.5 do 1000, Slavenska 105 do 107, Srpska 140 do 141, Eksploatacija 121 do 122, Narodna šumska 131 do 134, Gutmann 1520 do 1530, Slavonija 157 do 158, Strojne 130 do 0, Trbovlje 750 do 760, Union 0 do 1100, Vevče 175 do 180, 7 odst. investicijske 58 do 59.

Darujte, da rešimo sokolski Tabor!

Naši Kraji in Ljudje

In zopet južni železničarji

Od vseh strani nam prihajajo vprašanja, kako bi prišli bivši južni železničarji do svojih pravic, ki jim pritičejo iz podržavljenja. Na eni strani jih izenačuje državna direkcija starim državnim železničarjem jemlje jim vse stare pravice, delavcem so ukinili zaupnike, kakor jih imajo delavci vsakega podjetja po zakonu o zaščiti delavcev, na drugi strani jim pa vlada ne priznava pravic, ki jim pričejo iz nove pragmatike. Počakajte, počakajte jim kličejo od vseh strani medtem pa ljudje ginejo in se zadolžujejo, če jim kdo še kaj upa. Strašno jih je udaril Jankovič s svojim famoznim razglasom in z ratifikacijo rimskega železniškega sporazuma.

Danes sedi novi minister v Beogradu in vsaki deputaciji obljublja, da bo predložil zakon o ratifikaciji sporazuma glede južne železnice skupščini in potem bodo naši ljudje srečni in zadovoljni; pa ni ne duha ip sluha o predlogu. Tako farbajo radikalski železniški ministri ves svet. Tak postopek je brezvesten in zasluži, da se ga obtoži pred državnim sodiščem kot zločin. Gospod Jankovič ne samo da se je igral z južnimi železničarji in njih rodbinami, zaigral je tudi čast države.

Sramota bo, kakor vse kaže, kmalu pred celim svetom očitna. Rimski sporazum o Južni železnici vsebuje velike obveznosti za našo državo. Ker ni zakonito ratificiran, naša država tudi teh obveznosti ne bo mogla izpolnjevati. Grozi nam torej da nas vlečejo pred mednarodna sodišča. Italija, katera ima tudi pri tej stvari nekake tutovske pravice, nas bo še ne bodemo «pridni» (sedaj se vršijo v Beogradu trgovinska pogajanja!) prijela za ušesa, kakor neubogljivo deco. Radikalom očividno ni nič na tem, da osramotijo podpis samega kralja na ratifikacijski listini, da izpostavijo čast države posmehu in da zanemarjajo samozavest in potrebe naroda.

Kako lahkomiselno je v ostalem prosagljeno «podržavljenje» sprovedeno naj pokaže sledeča konstatacija: Po rimskem sporazumu imajo vse udeležene države nosilci stroške za stare penzijoniste. Na Jugoslavijo bi odpadlo okoli 25 odst. vseh stroškov. Ker se je podržavljenje izvršilo pred določenim rokom, bo nosila naša država vse stroške za vse osobje, ki je ali bo po 1. septembru penzijonirano. Avstrija je do 16. novembra 1923. penzijonirala celo armado južnih železničarjev, za katere bomo morali nositi mi predpisani del penzij! Tako smo bili na vse strani ogoljufani radi zanikernosti ministra Jankoviča in njegovih pomagačev. Zelo «dragocen» je naš radikalski režim: Skrajni čas je, da so začeli spregledovati lanskoletni podporniki radikalov, med železničarji, ki so podobno kakor njihov kf. Janković obljubljali zlate gradove, pa so dosegli le to, da železničarji niso pravočasno spregledali . . .

Nov državni proces

Naša država je imela že več procesov z inozemstvom vsled malomarnosti ali lahkomiselnosti vlade. Sedaj se nam obeta zopet proces z aeronavtsko družbo «Franco - Roumain», s katero je dr. Janković kot minister prometa sklenil pogodbo v imenu države. Po tej pogodbi se obvezuje družba «Franco - Roumain», da bo vozila s svojimi potnimi in poštnimi aeroplani tudi skozi našo državo in sicer na liniji: Pariz - Strasbourg - Praga - Budimpešta - Beograd - Bukarešta - Sofija - Carigrad in nazaj v isti smeri. Naša država se je pa obvezala, da bo subvencionirala družbo z letnim prispevkom dveh milijonov frankov. Slično obvezo so prevzele tudi druge države (Madžarska, Češkoslovaška, Rumunija) in stvar je bila urejena, dokler ni bilo treba — plačati dveh milijonov frankov. Tu pa se je javilo naše ministrstvo prometa, češ da ne more plačati, ker znesek ni — predviden v budžetu.

In ne samo to. Konvencija ima dva teksta: francoski in srbski. V srbskem jeziku stoji pasus, da konvencija velja z dnevom, ko jo ratificira narodna skupščina, v francoskem jeziku pa tega pasusa ni. Podpisana sta oba teksta od zastopnikov obeh strank, ali srbski tekst je tako različen od francoskega, da temu v mnogih točkah naravnost nasprotuje. Sedaj se bo naša vlada pač sklicevala na srbski tekst in ker konvencija sploh ni bila predložena narodni skupščini v ratifikacijo, bo lepo izjavila, da — ni nič dolžna! Če pa bo to pred mednarodnim forumom držalo, je seveda drugo vprašanje.

Tako nas radikalski režimlije stalno sramotijo tudi pred inozemstvom. Potem pa se še čudimo, če je Jugoslavija v velikem svetu na glasu nesolidnosti in če naš dinar nima tiste veljave na svetovnih tržiščih, ki mu gre po njegovi pravi vrednosti. Afera s Franco - Roumaine je v ostalem zelo podobna frivolni igri, ki jo igra radikalska vlada z bivšo Južno železnico odnosno njenimi uslužbenci. Tudi tu je stvar pričela s slovesnimi podpisi gospoda Jankovića in končala s sramoto, da južni železničarji ne vedo, komu služijo.

Obrtniški shod v Krškem

Demokratska stranka je sklicala za nedeljo, dne 24. t. m. v Krško javen shod obrtnikov v Jurmanovo gostilno, ki je bil dobro obiskan. Shodu je predsedoval ravnatelj Romih, glavno poročilo pa je podal zaslužni organizator slovenskega obrtništva g. Bizjak iz Celja. Izčrpno njegovo poročilo je obsegalo vprašanje obrtnega kredita, zavarovanje proti bolezni, delavsko zavarovanje, davčna bremena, zunanjo konkurenco, nadalnjo naobrazbo obrtništva, mojstrsko preizkušnjo, politično opredeljenje in še več važnih stanovskih zadev. Zborovalci so sledili ves čas z velikim zanimanjem govornikovim besedam in so soglasno pritrdili resolucijam, ki zahtevajo preureditev birokratičnega sistema pri bolniških zavarovalnicah, strokovno nadaljevalne šole na državne stroške v vseh onih krajih, kjer je najmanj 20 vajencev, zvezo zadrug potom državnih subvencij, mojstrsko preizkušnjo ter oddajo državnih dubav domačim obrtnikom z razpisom in potom obrtnih zadrug, ki bi jamčile za točno izvršitev naročil. Shod je imel lep uspeh in je okrepil stanovsko in politično zavednost obrtništva v tem okraju.

Zmota po spanci

Ljubljana, 27. februarja.

V predpustnih dneh si hoče vsakdo vsaj košček življenja čim lepše izpopolniti in mu dati nekaj vsakdanje vsebine. Godbe igrajo tako zapeljivo, in ob svitu električnih žarnic se srečajo pogledi in srca. Na plesih se srečajo že davno pozabljeni prijatelji in prijateljice, ravno tako pa tudi sovražniki in sovražnice, kar povzroča seveda tudi številne skrbi. In to ne samo denarne, ampak predvsem duševne, kjer ni žep globina in jedro razočaranja. Marsikdo odide v pozni uri s plesa težko razočaran, drugi zopet vesel in upapoln. Veliko je hrupnega izzivajočega smeha, mnogo pa tudi prikritega tihega joka. Podarjeni klinček ustvari temu vsaj za nekaj dni trenotke blažene sreče, drugemu pa podira dotedanji notranji mir. Črne oči, v katerih vidiš v nedeljo nebroj svetlih zvezdic, se pretvorijo lahko že v pondeljek v odbijajoče temo. V zmešnjavi zvokov muzike, src, občutkov in vina pa se rodijo često tudi velekomični prizori.

Takega je n. pr. doživel na eni zadnjih prireditev kot veselih omizij v že prav poznih urah. Gospod Karel je že neštetokrat privzdignil zvrhano kupo in se končno sam «zvrhal» do polspanca. Dolga črna brada mu je radovedno silila med trdo škrobljeno srajco in beli telovnik. Ženka ga je zavidala za blaženi spanec in se pričela zabavati po svoje. Naprosila je brhkega Vikca, brata svojega boža, naj ji prinese nekaj okusnih tort. Vikec - kavalir je takoj ubogal in šel. Mimogrede se je še ozrl v ogledalo, da ponovno ugotovi, kako mu pristoja njegova glava brez brk in brade, kar je nosil proprejšnji dan po vzgledu svojega brata. Pohvalno se je posmehnil v brušeno steklo. To je opazila tudi bratova žena, preračunljiva Justina in ga neprestano hvalila. V zahvalo je bila miza vedno bogato obložena s sladkarijami. Godba je zaigrala ravno zadnjo poskočnico boli živahno, kaiti angažirani so bili tudi mogočni basovski glasovi. Tedaj pa se je, kakor bi ustrelil, zbudil gospod Karel in s hrepenečo, toda odločno gesto prijel za suknjič Vikca, ki je prinesel mimo stola pravkar zopet pet novih kosov sladkarije. «Natakar, vina na mizo!» Brez odziva. Zaman je Vikec pojasnjeval Karlu, da ni natakar, ampak njegov brat. Karel se mu je vedno zasmehljivo zakrohotal v obraz. «Ti moj brat!» je vzkliknil. «Nikdar! Ti mora na že prej oveteti taka-le brada in je ponosno pokazal na svojo. Prijel je Vikca za rame, ga obrnil in mu potisnil steklenico v roke s ponovnim nkazom: «Natakar, vina gor!» Tedaj pa je pričela ženka Justina viti roke in klicati obupno: «Zmešalo se mu je!» Nakrat pa se je zonet vse pomirilo. Viken se je zabliskalo v glavi, da se z bratom že dolgo ničta videla in mu toret ni mogel povedati, da je ostrigl svojo brado in brke pri brivcu. Bilo je treba mnogo prepričevanja in posebno sifona, da sta se končno spoznala, v splošno zabavo cele okolice.

Še o požaru v Okljukovi gori.

Iz brežiškega okraja nam piišejo:

V Okljukovi gori v občini Sromlje se je pojavil v četrtek, 21. t. m. zvečer, istočasno na dveh krajih, a v razdalji kakih 10 minut, ko so ljudje že trdno spali, pri dveh vdovah požar. Pri eni je pogorela vsa zaloga žita in vsa oblačila, pri drugi pa svinjak, hlev za kravo in pšenica, kjer je bilo shranjeno poljsko orodje in posoda za vino. Rešili so samo prešiča. K sreči je bilo ozračje usodepolnega večera mirno, sicer bi šla vsa naselbina v zrak. Kot požigalca so takoj osumili Dvoršaka Jožeta, posestnika v najbližji okolici teh sosedov, ki so ga orožniki že drugi dan odgnali v preiskovalni zapor. Dvoršak je bil v večnem prepiru s sosedi in je bil zadnje čase večkrat obsojen radi raznih prestopkov. Ali je sumnja upravičena, bo pokazala preiskava. Čudno pa je vsekakor, da v tamkajšnjih krajih večkrat skoči rdeči petelin na strehe, nikdar pa ni mogoče prav dokazati, kdo je povzročitelj nesreč.

Dolgotrajno spanje.

Beograd ima novo senzacijo. Učenka tretjega razreda gimnazije, Angelina Vorkapić, vesela in živahna mladenka, se je vrnila dne 10. t. m. iz šole. Ker je bila trudna in nerazpoložena, je legla k počitku. Kmalu je pa zaspala in do 23. t. m. se še ni prebudila. Mladenko hranijo na ta način, da ji vlivajo mleko skozi usta in to je njena edina hrana. Zdravniki jo ne morejo zbuditi. Prvih pet dni sploh ni odgovarjala na stavljena ji vprašanja, po zneje je odgovarjala v spanju ravnodušno in mehanično. Zdravniki mentjo, da gre v tem slučaju za tropično letargijo, ki se je na čuden in nepojasnjen način pojavila v Beogradu.

Dopisi

SIŠKA. V nedeljo dne 24. februarja smo imeli zopet priliko, videti naše vrle Čitalničarje na oderskih deskah. Igrali so «Volkašina» in «Brata Sokola». Z malimi izjemami so vsi igralci povoljno rešili svoje vloge. Malo mučan je bil le prizor v drugi igri, ker ni bilo potrebnih rekvizitov. Prepričani pa smo, da bodo taki nedostatki prihodnjič odpravljeni. Prav dobro so bili podani komični prizori. Obisk predstave je bil še precej dober. — Za 1. marc pripravlja Čitalnica maškarado «V zelenem gaju» in bo dvorana bogato in okusno dekorirana.

SMARTNO POD ŠMARNO GORO. Tudi v naši občini je začela napredna misel sistematično širiti svoje udejstvovanje med najširšimi plastmi našega prebivalstva. Pripravljalni odsek za osnovanje Sokola je pričel že s polno paro svojo delo. Dan na dan se vrše vaje za uprizoritev igre «Nebesa na zemlji», pevski odsek vrši požrtvovalno svoje delo in vse to kljub pritisku ljudi, ki smatrajo, da je kultura zakup gotovega političnega prepričanja. Prvi nastop naših agilnih moči bo v nedeljo dne 2. marca popoldne ob 4. uri v dvorani tovarnarja Stadlerja. Vabimo vse prijatelje, da prireditev v čim večjem številu posetijo. Zaslugo na tej prireditvi ima brez dvoma v največji meri g. Stadler, ki je odstopil dvorano naprednjakom v uporabo.

CERKNICA. Davčni upravitelj g. Stanko Ribnikar je na lastno prošnjo prestavljen v Ljubljano. Skoro 10 let je služboval v Cerknici in se uspešno udeleževal tudi javnega delovanja. Zlasti mu je bilo pri srcu društvo Sokol. Več let je bil njegov tajnik. Prva leta po vojni in preje je malone on sam držal društvo pokonci. Mnogo se imamo zahvaliti njegovi agilnosti, da se je osnoval odsek za zgradbo Sokolskega doma in da je stavbna parcela že kupljena. Ko se je bilo ustanovilo lani «Obmejno sokolsko okrož je v Cerknici», je bil izvoljen za tajnika. Zelo delaven je bil dalje na političnem polju. Da je zmagala pri zadnjih občinskih volitvah napredna skupina, je v veliki meri njegova zasluga. On sam je bil izvoljen za odbornika na jugosl. dem. listi. V občinskem odboru je pridno posegal vmes z umestnimi nasveti in predlogi. G. Ribnikarja smo poznali tudi kot velikega ljubitelja narave. Tekom let se mu je posrečilo izslediti več točk, s katerih je fotografsko povzel krasne posnetke cerkniškega jezera in okolice. Ko se je pred enim letom mudil pri nas iz Beograda univerz. profesor Cvijić, raziskavajoč kraška tla, se je bil oglasil pri g. Ribnikarju, od katerega je prejel za svoje znanstveno delo važne podatke. In lani je pri g. upravitelju dobila neka francoska družba potrebne informacije in fotografije. G. Ribnikar je s tem brez dvoma znatno pripomogel, da bo širši svet opozorjen na to naše naravno čudo, na naše jezero. G. Ribnikar je bil dober prijatelj častilcev sv. Huberta. Sam sicer ni nosil puške, a ni ga bila večjega pogona, da bi se ga ne bil on udeležil s svojim — fot. aparatom. Ako zapušča tako odličen krajevni delavec naše napredne vrste, ni čudno, da poskakuje od veselja «Slovenčev» dopisnik. Svoja zlobnosti pri tem ne more skriti. Pravi, da je prestavljen g. Ribnikar «na migljaj». To je neresnično. Prosil je v Ljubljano sam. Dalje govori o njem, kakor da bi bil on določal davke, ko vendar sleherni človek ve, da jih določajo slavne komisije pri davčnih oblastih. Potem piše nekaj o nekakšnih «uradnikih». Kaj misli s tem, menda pisec sam ne zna. In o «Samopomoči» golči. Da bi bil raje tiho! Naj se v tem oziru pomeni s svojimi pristaši. Gdu. upravitelju želimo na novem mestu zadovoljstva z željo naj ne pozabi napredne Cerknice, kakor tudi ona njega ne bo.

KRANJ. Družabni večer Francoskega krožka — pod naslovom «Soirée des Fleurs» — je sijajno uspel. Prireditev je počastil s svojim posetom tudi francoski vicekonzul de Fiache s soprogo, dalje administrator Francoskega instituta v Zagrebu Warnier, zastopnik Francoskega instituta v Ljubljani prof. A. Detela in več članov francoske kolonije v Sloveniji, kakor tudi mnogo slovenskih zunanjih gostov iz Ljubljane in Tržiča. Večer je pokazal, kako temeljito je vojna izpremenila lice naše družbe. Pred vojno je povsod prevladovala nemščina. Danes pa postaja zanimanje za francoščino vedno večje, ne samo kot luksuz za največjo gospodo, ampak kot potreba, katero čutijo zelo ali manj vsi slojí prebivalstva. Kdor je videl ta nepriseljeni, v prijetni zabavi potekajoči večer, na katerem so bili Francozi in Slovenci pomešani v prijetnem razgovoru je moral dobiti ta vtis. Posebno nas je razveselil simpatični nastop g. konzula in njegove ljubke soproge, ki sta si s svojo res francosko ljubeznivostjo osvojila srca vseh udeležencev. Kranjskim damam pa vsa čast za okusno dekoracijo dvorane

JESENICE. «Radikalni Glasnik» z dne 21. febr. piše, da so demokrati dosegli razveljavljenje prve radikalske liste. Resnica pa je ravno nasprotna! Radikali so dva demokrata, Ivana Mencingerja, tov. delavca na Savi in Karla Bahuna, mizarja na Jesenicah, ki sta popolnoma prostovoljno podpisala demokratsko listo, pozneje pregovorili, da sta se podpisala tudi na radikalni listi, čeprav noben kandidat ne sme biti na več listah. Mi smo odpadnika takoj nadomestili, kar naravno radikalom ni bilo mogoče. S falsificiranimi podpisi na radikalski listi in s razveljavljenjem te pa demokrati niso niti v najmanjši zvezi, kar ve dobro tudi okrajno glavarstvo v Radovljici. Odkrito povemo, da smo se za to listo brigali manj, kakor za lanski sneg.

POLHOV GRADEC. Razmere v naši občini postajajo od dne do dne slabše. Imamo obilo snega in slabe občinske gospodarje. Sedaj se govori, da bomo izgubili še to slabo poštno zvezo, ker je nadpoštar Tomšič reduciran. Društveno življenje pri nas spi. Starejši mladeniči so sicer po večini napredni, manjka pa sposoben voditelj. Polja za delo v prospevit ljudstva je dovolj, treba bi bilo samo dobre volje onih, ki so poklicani za to in sadovi gotovo ne bi izostali.

Zopet prvovrstni film v kinu „MATICA"

v četrtek 28., petek 29. februarja, soboto 1., nedelje 2. marca

Beneški fornaretto

Ljudska legenda iz preteklosti Beneške, v glavni vlogi Lya Miari

PREDSTAVE: Ob delavnikih: ob 4., ½6., 7. in ½9. uri
V nedeljo: ob 3., ½5., 6., ½8., 9. uri

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Četrtek, 28.: Tri maske, Smešne precioze, Priljudni komisar. D.
Petek, 29.: «Beneški trgovec». C.
Sobota, 1. ob 15.: «Mogočni prstan». Dijaška predstava. Izv.
Nedelja, 2. ob 15.: «Ugrabljene Sabinke». Ljudska predstava Izv. Ob 20.: «Danes bomo tiči». Izv.
Pondeljek, 3.: Tri maske, Smešne precioze, Priljudni komisar. E.
Torek, 4.: Zaprto.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 28.: Zaprto. (Generalna vaja).
Petek, 29.: «Traviata». E.
Sobota, 1.: «Poljub». Slavnostna predstava Izv.
Nedelja, 2.: «Prodana nevesta». Slavnostna predstava. Izv.
Pondeljek, 3.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 28.: «Carostrelec». E. Premijera.
Petek, 29.: «Carostrelec». A.
Sobota, 1.: «Mogočni prstan». B.
Nedelja, 2. ob 17.: «Janko in Metka». Kuponi. Zadnjič v sezoni. Ob 20.: «Pri treh mladenkah» C. Kuponi.
Pondeljek, 3.: «Dijaška predstava». Izv.
Torek, 4. ob 17.: «Lumpacij-vagabund». Zadnjič v sezoni.

Prihodnja dijaška predstava v ljubljanski drami se vrši v soboto 1. marca ob 3. popoldne. Uprizori se Miličinskega «Mogočni prstan» pri nizkih cenah. Predstava je namenjena v prvi vrsti dijaštvu, vabimo pa tudi vse ostalo občinstvo, da se nasluja ob lepem jeziku in zdravem humorju našega odličnega pisatelja.

Med revijami

Šesta številka letošnje «Nove Evrope» je posvečena spominu Franja Račkega, enega največjih Jugoslovenov prošlega stoletja in likvidaciji reškega vprašanja. Uvodni članek «Jugoslovenska ideja je slovenska» je napisal Laza i opović. Sledi sestavek dr. V. Novaka «Najveći Jugoslaveni XIX. stoleća», politični pregled (Oko opozicijonog bloka, i oko Reke) ekonomski pregled (Likvidacija reškog pitanja, i naša luka na Kvarneru), prvi iz peresa urednika Č., drugi od J. Belina ter rubrika «Knjige i listovi», kjer poroča P. L. Kneževič o publikaciji «Borci: begunci», ki je izšla v Chicagu in obsega stihe Ilije M. Petrovića.

Beograjski tednik «Pokret», posvečen politiki, književnosti in gospodarstvu, je izdal 4. zvezek s sledečo vsebino: Naš parlamentarizam. — Vandeja (Arsenije Mihajlović). — Nekoliko sumnji i pitanja. (Svetislav Stejanović). — Država prema industriji (G. V.). — Nedeljna smotra (Ratifikacija sporazuma s Italijom, Širi i uži blok, Alzas i Južna Srbija, Iz ruske emigrantske književnosti, Nove knjige, Muzička nedelja, Kinematograf, Sport, Bibliografija, Mozaik. Tekst krasi sedem dobro uspelih reprodukcij slik K. G. Daniela, petih portretov, ene kompozicije in enega tlorisa. Prejšnja številka «Pokreta» je prinesla par fotografij z beograjske razstave «Cvijeta Zuzorić».

«Ženski svet», glasilo ženskih društev v Julijski Krajini, prinaša v 2. številki na prvi strani pod naslovom «Obrazi in duše» članek o Mariji Sklodowski. — Curie, ki je pomagala odkriti radij. Nadaljuje se razprava o mladih letih pisateljice Pavline Pajkove, Ivan Zorec objavlja osnutek za zgodovinski roman «Valerija, bič Diokleicijana», doktor Ivan Lah priobčuje povest v verzih «Gabrijan in Sembilija». P. je prispevala pogled na socialno važnost domače vzgoje, Dušan Bec posem «Ona». V «Izvestjih» najdemo društvena poročila, rubrike: Po ženskem svetu, Materinstvo, Gospodinjstvo, Kuhinja, Ročna dela, Književna poročila, Razgovori. Kakor običajno, je listu tudi topot priložen list vzorcev, ki prinaša celo vrsto potrebnih risb za ročna dela. Ta priloga bo dobrodošla vsaki naročnici «Ženskega sveta», ker se da praktično uporabiti. Uprav. listi za Jugoslavijo se nahaja v Ljubljani, Karlovška cesta 20. Letna naročnina: 48 Din, s trojno prilogo 60 Din.

Iz Sarajeva smo prejeli «Gajret», glasilo istoimenega društva za kulturni in gospodarski napredek muslimanov. Revijo ureja A. Hifzi Bjelevac. Vsebina «Gajreta» je mnogovrstna: obsega književne in prosvetne snovi, članke, pesmi, povesti, razprave, slike in zapiske, ki so natisnjeni deloma v cirilici, deloma v latinici. «Gajret» izhaja letos že osmo leto in zasluži pažnjo vseh, ki zasledujejo gibanje in razvoj naših južnih bratov muslimanskega veroizpovedovanja.

Smetanove proslave doma in v tujini. Ves svet tekmuje, da čimbolj dostojno proslavi stoto obletnico Smetanovega rojstva. Olomuška opera se poda od 3. do 9. aprila v Pardubice, od 10. do 16. aprila pa v Kraljevi Gradec. V obeh mestih uprizori ciklus Smetanovih oper. — Na Dunaju se uprizori «Dalibor» v novi zasedbi in opremi. Naslovno vlogo bo pel Fischer-Niemann. — Na Holandiskem se bosta vršila dva koncerta hanškega kvarteta pod protektoratom ondotne univerze. V Avstraliji se vrši proslava Smetane v mestu Briesbane. Izvajala se bo mojstrova simfonična pesnitev «Ma vlast» (Moja domovina), ki jo bomo slišali tudi v Ljubljani. Madžari proslave Smetanov jubilej v Budimpešti s «Prodano nevesto» pod vodstvom dirigenta Emila Abranyja, ki je bil radi naštudiranja opere predmet mnogih napadov. Poditikali so se mu politični motivi, a Abrany je napadalce zavrnil z utemeljenimi besedami, da je uprizoritev «Prodane neveste» samo kulturno dejanje, kakršnega se ne sramuje niti Metropolitan-Opera v New-Yorku Radio-postaja na pariškem Eiffelovem stolpu bo dala brezžičen koncert najboljših Smetanovih kratkih skladb.

Smetanova proslava v Sarajevu. Tudi Sarajevo noče zaostati za ostalimi našimi mesti o priliki Smetanove stoletnice. Opera je v Sarajevu nemogoča, zato jo bo nadomestil «Smetanov večer», na katerem se bodo izvajale nekatere karakteristične kompozicije očeta «Prodane neveste».

Koncert jugoslovanske komorne glasbe, in sicer drugi po redu, ki je bil določen za dan 3. marca, je preložen na ponedeljek 10. marca. Na koncertu se bosta izvajala dva izvirna jugoslovanska kvarteta, in sicer Konjevičev ter Štolcerjev. Njima sledi delo svetovne slave dr. Dvořakov kvartet v d-molu. Občinstvo, v prvi vrsti pa abonente teh komornih koncertov, opozarjamo na to spremembo datuma.

Hudožestveniki v Beogradu. Hudožestveniki te dni zaključujejo svoje gostovanje v Beogradu, kjer so odigrali repertoar, ki nam je znan že iz njihovega zagrebškega gostovanja. Beograjska kritika je z ruskimi oderskimi umetniki zelo zadovoljna in poudarja v svojih poročilih visoko vrednost hudožestvenliške igre. — Gledališče je bilo ves čas gostovanja izvrstno obiskano. Večina vstopnic je bila prodana že proj nego so umetniki dospeli v prestolnico.

Oblikujoče umetnike opozarjamo vnovič na izred. obč. zbor Udruženja, ki se vrši 1. marca ob 4. uri popoldne v hotelu Union. (V rožcah). Ker se na tem občnem zboru odloči nadaljnja usoda te institucije, na kateri je interesiran več ali

Domače vesti

MATIJEVO IN DRUGO.

Sveti Matija led razbija, ker pa ledu ni bilo, temveč smo prejšni teden že pričeli žvrgoleti «sijaj, sijaj solnčece», ga tudi naredil ni, nego poslal kopico drobnega snega. Letos je prestopno leto, da veste, in se je tudi sveti Matija zmotil, da so ljubljanske poročne ženice že povpraševale, če ni morda stopil v pravoslavno vero, da bi se zakesnil kar za dobrih štirinajst dni. Tako daleč se vendar ni izpozabil, v svoji funkciji se je pa le zmotil, zaradi prestopnega leta, ki mu je godovanje premaknilo za en dan, in zaradi dolgega predpusta, ki hvala Bogu h kraju gre.

Tako je torej letos na Matijevo radi nebeškega kompromisa prišlo do snega, pa ga ni več kakor za pěd in proti večeru zamrzne, da polzi po ljubljanskem tlaku, da spodrsne marsikaterim nožicam, da se prekucne marsikateri neuravnoteženi rololjub, kakor sem sam sinoči opazoval par slučajev v Prešernovi in Šelenburgovi ulici. Smrtnih nezgod doslej sicer še ni beležiti, lahko pa bi se zgodilo tudi to. Bo mestna občina, ki ne zna priporočati domačega pepela in žagovine v javne svrhe, nosila stroške pogrebov, ki so dandanes tako dragi, da se človek v Ljubljani boji umreti, kakor je na občinski seji povedal gosp. Turk?!

Zastran prestopnega dne v prestopnem letu je treba povedati, da to ne bo 29. februar, kakor ljudje napačno mislijo, marveč 24. februar. Ta je že minul in ni imel svojega svetnika, kajti v prestopnem letu nosijo dnevi od 25. do 29. februarja ona godovanja, ki so v navadnih letih določena od 24. do 28. februarja. Toliko v pojasnilo tistim, ki so te dni godovali in se morda pri cvičku zmotili tako, kakor sv. Matija s svojim drobnim snegom.

Ssa.

*

* **Redni politični sestanek krajevne organizacije JDS. za Laško in okolico se ne bo vršil v soboto 1. marca, temveč šele v soboto dne 8. marca t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji Tadina V. Laškem. — Vabljeni so vsi somišljeniki.**

* **Trboveljska premogokopna družba nam piše:** «Z ozirom na interpelacijo v narodni skupščini in odgovor g. ministra za šume in rude polaga društvo vrednost na to, da se ugotovi, da je trditev, da se je eden družbenih ravnateljev baje izrazil ‚der Pašić kann uns gerne haben' neresnična in v slabem namenu izmišljena.»

* **Pravna pomoč med Italijo in Jugoslavijo.** Italijanski «Uradni list» z dne 22. t. m. objavlja kraljevi odlok, s katerim se odobrujejo dogovori, sklenjeni med Italijo in Jugoslavijo glede izročanja zločince, o pravni in sodni zaščiti državljanov obeh držav ter o izvršljivosti raz sodb v civilnih in trgovinskih stvareh.

* **Z beograjske univerze.** Prosvetno ministrstvo je imenovalo za rednega profesorja državne statistike na juridični fakulteti v Beogradu dr. Dragoslava Jovanovića in dr. Miodrega Ibrovca za francoski jezik in književnost na filozofski fakulteti.

* **«Službene Novine» z dne 23. t. m.** prinašajo ukaz o upokojitvi in napredovanju velikega števila višjih in nižjih častnikov naše armade.

* **Zaplembe listov na Hrvaškem.** Iz poročila stola sedmorice v Zagrebu je razvidno, da je bilo leta 1923. zaplenjenih na ozemlju Hrvatske 149 listov. Sodišče je odobrilo 148 zaplemb, eno pa je razveljavilo.

* **Redukcija bivših avstrijskih častnikov.** V ministrstvu za vojno in mornarico je podpisan ukaz, s katerim je upokojeno večje število bivših avstrijskih častnikov, med njimi 2 polkovnika, 2 podpolkovnika, 2 majorja in nekaj nižjih oficirjev.

* **Velik požar pri Zemunu.** Parna pivarna v Franjindolu pri Zemunu je popolnoma pogorela. Škoda znaša 2 milijona dinarjev.

* **Smrtna kosa.** Dne 26. t. m. je umrla v Brežicah ga. Maksimila dr. Jesenkova, roj. Perme, soproga odvetnika g. dr. doka Jesenko v Sevnici. Pokojnica je bila vrla narodna žena in splošno priljubljena. Truplo prepeljejo danes v Sevnico, kjer bo pogreb v petek ob pol 10. dopoldne. — V Ljubljani je včeraj umrl g. Andrej Keršmanc, višji revident Južne železnice, po dolgi mučni bolezni. Pokojnik je bil v svojih zdravih letih dober narodni delavec in vsikdar izvrsten uradnik, ter je užival zlasti med svojimi stanovskimi tovariši splošne simpatije. — Pogreb se vrši jutri popoldne ob 4. iz državne bolnice k sv. Križu. Bodi pokojnikoma ohranjen blag spomin, cenjenim rodbinam pa izrekamo iskreno sožalje! Pogreb pokojne gospe Marie Vrančičeve se vrši danes dopoldne ob 10. v Kamniku iz domače hiše v rodbinsko grobnico v Žalah, pogreb pokojne gospe Gizele Kremžarjeve pa danes popoldne ob 3. uri izpred želnega doma, Stara pot št. 2 na pokopališče pri Sv. Križu.

* **Imen.** Gospod Franc Globočnik, trgovec v Tržiču, se je poročil včeraj dne 27. t. m. z gospodično Poldko Volčič iz ugledne narodne rodbine Volčičeve v Kranju. V Sv. Marku se je poročil gospod Milan Bulog, jurist, z gdč. Nado Gaberjevčič, hčerko g. Josipa Gaberjevčiča, inspektorja Juž. žel. — V Središču ob Dravi se je poročil dne 24. t. m. g. Ivan Borko, mesar, z gdč. Micko Bauman, posestnico v Obrižu. Bilo srečno!

Plakatiranje
po vsej Jugoslaviji i oskrbi točno
ALOMA COMPANY
LJUBLJANA. 834/a 1it

* **Zveza šolerjev Slovenije opozarja svoje člane, da se vrši nje sedmi občni zbor v soboto 8. marca v gostilni g. Antona Kodela v Ljubljani, Rimska cesta. Začetek točno ob 19. Odbor.**

* **Za tiskovni sklad «Domovine» so darovali krški fantje 100 Din. Iskrena hvala!**

* **Strašna useda mlinarja.** Dne 21. t. m. je šel posestnik Pavel Lorenci iz Pameč pri Slov. Gradcu v svoj mlin. Predno je mogel mleti, bi moral odstraniti led, h kateremu je bila stopa primrznjena. Predno pa je posestnik pričel odstranjevati led, je napeljal vodo na kolo, tako da se je stopa, ko je bila oproščena leda, začela vrteti in ga zagrabila za glavo, pritisnila k tlom ter mu popolnoma razbila glavo. Bil je takoj mrtev.

* **Za vedno izgnan iz naše države je z razsodbo mariborskega policijskega komisarijata begunec Peter Komanenko, nevaren tat in vlačugar.**

* **Veselera pusta žele fantje 13. pp. 5.** čete iz prelepe Dalmacije vsem čitateljem «Jutra», posebno bohinjskim fantom in dekletom: Cene Prešelj, Jože Smukavec, Janez Hodnik, Franc Trojar in Martin Zupanec.

* **Ni je danes gospodinje, ki ne bi poznala in rabila v svoji kuhinji splošno priljubljenih izdelkov naše domače tvrdke «Adria» (F. Šibenik, Ljubljana), med katerimi omenjamo samo «Adria» pecivni prašek in «Adria» vanilin sladkor, ki so si vsled njih nedosežnih uspehov na polju kuharske umetnosti pridobili pot v vsako kuhinjo in izpodrinili druge take iz inozemstva uvožene manjvredne izdelke. Znano je, da ima vsak dober izdelek žal tudi svoje potvorbe brezvestnih ljudi ki jim le mar le lasten dobrobit in zaslužek, a bolj malo dobrobit konzumenta in njegovega zdravja. Zato pozivamo vsako gospodinjo, da naj zahteva izrecno le «Adria» tozadevne izdelke, vse druge na kategorično zavrne. Pripominjamo, da se «Adria» izdelki prodajajo v korist Jugoslovenske Matice ter zaslužijo že zbog tega prednost pred vsemi drugimi izdelki. Opozarjamo vsakogar na današnji oglas imenovanega podjetja.** 885

SVEČANA VZIDAVA SPOMINSKIH KAMNOV

se bo vršila pri zgradbi Sokola I. na Taboru o binkoštnih praznikih. Vzidali se bodo kamni iz Srbije, Hrvatske in Slovenije. Sokolski dom na Taboru bo največji na slovanskem jugu.

Iz Ljubljane

u— **Občni zbor starešinske organizacije** se vrši nocoj ob 6. v tajništvu JDS (Narodni dom). Napredni starešine, pridite v kar največjem številu!

u— **60 letnico** svojega rojstva praznuje danes v krogu svojih ožjih prijateljev znani gostilničar in trgovec na Dolenjski cesti g. Josip Plankar. Pridružujemo se čestitkam vedno zvestemu naprednjaku in narodnjaku!

u— **Umrli v Ljubljani.** Antonija Grablovic, bivša hišnica, 72 let. — Kleinlercher Ana, žena tov. delavca, 54 let. — Stanko Oražem, sin bančnega sluge, en dan. — Josip Mihelič, tov. strojnik, 52 let. — Ivan Mahne, sin zidarskega mojstra, en dan. — Pavel Merhar, sin delovodje, 16 mesecev. — Gizela Kremžar, žena narodnega poslanca, 40 let. — Andrej Keršmanc, železn. višji revident, 47 let. — Marta Vrančič, žena bančnega uradnika, 27 let. — Mihaela Pečnik, služkinja, 19 let.

UNDERWOOD FRANC BAR PISALNI STROJI
LJUBLJANA, CANKAR. NAB. 5. Tel. 407

u— **J. n. a. d. «Jadran»** priredi 28. t. m. ob 20. uri predavanje tov. Zadneka o pomenu tehnike za kulturni razvoj človeštva. Vabljeni vsi napredni akademiki.

u— **V društvu «Soča»** odpade dne 1. marca običajno sobotno predavanje radi prireditve primorskih akademikov in Sokola I.

Pustno soboto 1. marca 873
na ples Sokola I. v Rozino!

u— **Policijske prijave prestopkov.** Od torka na sredo so bili policiji prijavljeni sledeči slučaji: 1 radi tatvine, 1 radi goljufije, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 6 cestnega policijskega reda, en prestopek prekoračenja policijske ure, 3 prestopki kršenja pasjega kontumaca, 1 radi nevarne grožnje, 2 ekscesa, 1 prestopek telesne poškodbe in 1 radi sanitarnih stanovanjskih pravil.

u— **Smrtno je ponesrečil** na potovanju po Nemčiji v Berlinu, v nedeljo g. Ernest Reich, sin tukajšnega lastnika tovarne za kemično čiščenje obleke in perila. Pokojni je bil žrtev neke nesreče cestne železnice.

KINO
„LJUBLJANSKI DVOR"
23. in 29. februarja
1. in 2. marca
Najgrozovitejši film-sezije!
ZVERI
Filmska drama v 7 dejanjih, v glavni vlogi Richard Barthelmess.
Slike: Tiha dolina Greenstream — Nežna ljubezen. — Tri zverine v človeški podobi.
Strašna in nepopisna borba!

u— **Nesrečen.** Trgovski pomočnik S. Valentin in mesarski vajenec starejšega letnika sta se sprijela v noči na 24. t. m. na Karlovški cesti. Ob tej priliki je pripomogel k porazu sovražnika, prvoimenovani z nekim topim orodjem, kojega je preizkusil na glavi nasprotnika. V svrho premišljevanja nepotrebnih nočnih ekscesov je bil spravljen v zapor.

u— **Duh ubite lisice** se je povrnil v njeno kožo, katero je dne 23. t. m. prodajal prekupčevalec s kožami Mramor Ivan v gostilni pri Kajfežu v Florjanski ulici. Ko se je namreč za trenotek obrnil proč od nje, je lisičja koža ušla skozi vrata. Kdo pa jo je imel na vrvici, bo dognala policija.

Iz Maribora

a— **Dijaška kuhinja.** Ob skrajni severni meji naše države vrši veliko požrtvovalno delo društvo «Dijaški dom», za katero se javnost veliko premalo zanima. Oskrbovati v današnjem dragem času revne dijake z obedi, gotovo ni igrača. Ker javnost zelo malo podpira to institucijo, pride večkrat v stiske. Da si malo odpomore, priredi pod svojim pokroviteljstvom «Umetniško akademsko» marib. srednješolcev. Ne samo zaradi prireditve, ampak, da se odpomore «Dijaški kuhinji», apeliramo na mariborsko občinstvo, da poseti pondeljkovo akademijo. S svojim obiskom bo žrtvovala v dnevih veselja skromen obol požrtvovalni instituciji.

a— **Iz policijske statistike.** V prošlem letu je bilo v Mariboru aretiranih 2280 oseb. V mestu je izhajalo 14 časopisov, i so bili na novo prijavljeni; društvenih shodov je bilo 401, med temi 45 javnih; gledaliških predstav 164, plesov 70, kinopredstav 1560 in 17 predstav v cirkusih. Raznih konferenc in predavanj je bilo 2140. Orožnih listov je bilo izdanih 355, potnih listov našim državljanom 1716, podslišanih 1740, vidiranih v inozemstvu 4420. Pri uradu za potne liste je bilo vloženih 11.099 prošenj. Prostitutk je bilo aretiranih 67, med njimi je bilo 43 zdravih, 18 jih je bilo oddanih v bolnico, 4 pa v prisilno delavnico.

a— **Drobiž.** Umrl je na tuberkulozi uradnik južne železnice g. Rud. Leničar v starosti 28 let. — Na pondeljkovi umetniški akademiji mariborskega dijaštva v Narodnem gledališču bo dijaški orkester izvajal najnovejšo pred kratkim dovršeno kompozicijo g. Slavka Osterca «Kvartet v A-molu». Mariborska Jugoslovanska Matica ima v pondeljek 3. marca ob 20. uri v Narodnem domu redni občni zbor. Želeti je, da se delovanje Jugoslovanske Matice, ki je v preteklem letu skoro popolnoma počivalo, zopet oživi posebno z ozirom na podporo obmejnih društev. — Aretirana je bila cela kopica avstrijskih in naših železničarjev, ki so bili zasačeni pri tihotapstvu manufakturnega blaga, vžigalic in medenih ter porcelanastih predmetov. — Mariborska sokolska župa ima 9. marca ob 10. uri v Narodnem domu redni letni občni zbor. — Zadnja dva dni je padlo v Mariboru toliko snega, da so morali včeraj s snežnim plugom delati po ulicah gaz. Tudi včeraj je ves dan snežilo.

a— **Specijalist za ženske bolezni in porod, dr. Benjamin Ipavic, Gosposka ul. 46 zopet ordinira.**

KINO „IDEAL"
predvaja 888
od 28. februarja do vštevši 2. marca
Vihar
Film na 5 dejanjih
v glavni vlogi HOUSE PETERS
Krasni naravni posnetki, moč viharja, luna, gorski požar in drugi senzacijonalni prizori, morajo očarati še tako razvajenega kino-obiskovalca
Prednaznanilo.
„Beneška kurtizana".

Iz Celja

c— **Likvidacija bivšega Narodnega sveta v Celju.** Komisija za revizijo računov in narodnih spisov v Ljubljani je pregledala obračun bivšega Narodnega sveta v Celju in ga odobrila. Na podlagi tega je podelilo predsedstvo pokrajinske uprave z odlokom z dne 6. t. m. št. 132 članom Narodnega sveta v Celju absolutorij. Obenem je omenjeno predsedstvo ugodilo predlogu predsednika Narodnega sveta dr. Kalana v Celju, da se preostalo premoženje, ki je bilo nabrano po prostovoljnih prispevkih, izroči Dijaški kuhinji v Celju.

c— **Nova električna naprava.** Mestni magistrat je razposlal te dni v podpis reverze vsem onim hišnim posestnikom, na kojih poslopju se inštalira, vzdržuje ali razširi omrežje mestne elektrarne. Vsak hišni posestnik se zaveže, da mora eventualne preureditve na svojem poslopju, ki tangirajo električno napravo, naznaniti vsaj tri mesece pred izvedbo mestni elektrarni. Elektrifikacijsko delo lepo napreduje. Pri Westnu je transformator že postavljen, vršijo se sedaj dela na prostoru javne bolnice. Odpravljeni so tudi vsi nedostatki, ki so povzročili več tednov trajajoče pomanjkanje električnega toka v Celju.

c— **Javna dražba.** V tvornici Pertinac se vrši te dni razprodaja raznovrstnega blaga, zlasti razne posode, iz aluminija.

c— **Kaj kvari lično zunanjost mesta?** V javnosti se je že opetovano opozorila državna uprava na desolatno stanje raznih državnih poslopij v Celju. Javne zgradbe propadajo in nudijo žalostno sliko našega državnega gospodarstva. Bivše okrožno sodišče, ki stoji v sredini mesta, je na zunaj razdrapano, zidovje razpada, na dvorišču pa vladajo v toplejšem letnem času naravnost škandalozne higijenične razmere. Isto velja za bivšo vojaško bolnico na Ljubljanski cesti. Strop je na več metrov podrt in pasaža prebivalstva naravnost ogrožena. Kljub temu štrli oguljeno in razdrapano zidovje še vedno v zrak ter dela najbrže reklamo za letoviščarsko mesto Celje. Skrajni čas je že, da se vsaj na spomlad vsi ti nedostatki odpravijo.

c— **Olepševalno društvo** priredi svojo tombolo nepreklicno v nedeljo, dne 9. marca ob 14. uri pred Narodnim domom v Celju. Čisti dobiček je namenjen za popravila vsled povodnji povzročenih poškodb in za nujne olepševalne naprave v mestu.

c— **Invalidska prireditev.** Na pustni torek, dne 4. marca se vrši v gornjih prostorih Narodnega doma invalidski ples, kojega čisti dobiček je namenjen za najrevnejše vojne žrtve. Radi tega na prireditev še enkrat opozarjamo.

816a 1. marca
maškarada Sokola v Kranju
v veliki dvorani „Narodnega doma".

Iz Primorja

* *Vlaganje kandidatnih list v Trstu.* V torek, zadnji dan za vlaganje kandidatnih list, so bile v Trstu vložene zapored sledeče liste: komunistična, socialistična, demokratska, popularska, za njo slovenska z lipovo vejico in planinko ter sledečimi kandidati: 1.) dr. Josip Wilfan, 2.) dr. Engelbert Besednjak. 3.) Ulika Stanger, 4.) dr. Stojan Brajša, 5.) inž. agr. Anton Podgornik, 6.) dr. Josip Blažnik. Tik za slovensko listo sta bili do poldneva vloženi še republikanska in končno fašistovska lista. Ob 4. popoldne je zapadel rok in ni bila vložena nobena lista več. Slovenska skupna lista se je sestavila na podlagi sporazuma za predstoječe in prve prihodnje politične volitve.

* *Voditelji primorskih Slovanov pri tržaškem prefektu.* V pondeljek so dr. Josip Wilfan, dr. Edvard Slavik in dr. Mirko Vratović imenom političnega društva «Edinost» posetili tržaškega prefekta Crispo Moncada in mu o priliki izmenjave ratifikacij italijansko-jugoslov. sporazuma izrazili zadovoljstvo Slovanov v Italiji z ozirom na to, da bo sporazum gotovo v korist obeh držav in v prid jugoslovanski manjšini v Italiji. Zastopniki slovenske politične organizacije so povdarili tudi obenem z ozirom na bližnje volitve za postansko zbornico, da samostojni nastop Slovanov pri volitvah nikakor ne pomeni nasprotovanja proti državi ali proti vladi kot taki. Prefekt Moncada je obljubil, da sporoči izjavo v Rim in je obenem apeliral na voditelje Slovanov v Primorju, da naj pomagajo, da se pogodbeno prijateljstvo uresniči tudi v čustvovanju in delovanju obeh narodov. Tržaška «Edinost» pripominja k temu, da bodo s slovanske strani sledila besedi tudi dejanja, isto pa naj se zgodi tudi na italijanski strani. Izpremeniti se mora mnogo v postopanju s slovansko narodno manjšino, nakar bodo gotovo takoj izginila vsa nesoglasja. Vse je odvisno le od dobre volje Italijanov.

* *Zanimiv incident v Verdijevem gledališču v Trstu.* V gledališču Verdi so igrali te dni opero «Antony». Ker je peblika motila tenorista Tafuro z medklici, se je ta obrnil razburjen proti občinstvu in zakliical: Avstrijci! Nato je padel v omedlevico na tla. Nastop tenorista Tafure je vzbudil med tržaškimi Italijani silno ogorčenje, ker jim je zabrusil v obraz psovko, ki pomeni za Italijana izraz največjega prezíranja in sovraštva. Incident je imel svoj odmev tudi na seji občinskega sveta in je župan dr. Pitacco na tozadevno interpelacijo obljubil, da bo storil vse, da dobe Tržačani za razžalitev primerno zadoščenje.

MOBILIZACIJA V ČEPOVANU.

Kako je gospod brigadir spravil občino v strah.

Iz Gorice nam pišejo:

Prvega februarja so imeli v Čepovanu velikansko senzacijo. Mobilizacija! Vse od 19 do 40. leta mora k vojakom! Morate se misliti, da to ni špas! Povsod plakati, ljudje v strahu kaj bo, cene živil so poskočile. Gospodarji, ki bi imeli odrinili so naročili svojim ženam vse kako naj gospodarijo, bolj previdni so celo naredili testament ker v takih slučajih nikdo ne ve kaj ga čaka in je najbolje, da je človek na vse pripravljen, posebno če vse kaže, da bo treba iti v Afriko nad zamorce. Možje so se poslavljali, žene so plakale, otroci so kričali. Bil je pravi sodni dan v Čepovanu prvega februarja v letu gospodovem MCMXXIV.

Kmalu pa se je izkazalo, da vse skupaj ni nič. Kaj se je zgodilo? Gospod čepovanski brigadir (komandir orožniške stanice) je dobil od vojaškega poveljstva iz Gorice plakate, katere bi bil moral shraniti *za slučaj* mobilizacije, on pa v svoji veliki gorečnosti in vestnem izpolnjevanju svoje službe je dal te plakate takoj nabiti po celi občini in v Lokovcu. Par dni po tem je prišel gor kapitan karabinjerjev, ki je to zvedel. Sedaj hladi svoje gorečnost in zvestobo gospod brigadir najbrže v zaporu ker je že kakih osem dni v Kanalu. Kaj takega se pač ne zgodi vsak dan!

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

manj vsak umetnik, je potrebno, da se ga udeleže vsi člani polnoštevilno. Za važnejše sklepe zahtevajo pravila prisotnost vsaj polovico vsega članstva, torej tudi izvenljubljanskih članov. Odbor.

«Hudožestveni teatr» v Novem Sadu. Iz Beograda se poda skupina hudožestvenikov pod vodstvom ge. Germanove v Novi Sad na kratko gostovanje, ki bo obsegalo štiri igre, med drugim «Crešnjev vrt», «Stepančikovo» in «Boj življenja».

Napadi na zagrebškega dramskega ravnatelja dr. Gavella. Gledališki poročevalec zagrebškega «Obzora» Lunaček je v imenovanem listu strahovito napadel dramskega ravnatelja dr. Gavella, češ, da uvaja v ansambel gledališča beograjske goste, dočim zapostavlja domačine. Ataka ima torej politično ozadje, dasi so nekatera iznešena dejstva morda resnična in zaslužijo nekaj graje. V glavnem se kritik opira na dejstvo, da je gledališka uprava zanemarila proslavo 25letnega jubileja igralke ge. Nine Vavre, ki je že četrt stoletja članica zagrebške drame. Dalje očita dr. Gavelli, da je uprizoritev Vojnovičeve «Imperatrix» onemogočil, ker jo ni znal inscenirati s sredstvi, ki so mu bila na razpolago, tako da je radi tega ideja uprizoritve propadla. Lunačkov napad na Gavella je samo en člen v vrsti konfliktov, ki se pojavljajo zadnje čase med «Obzorovim» kritikom in med upravo zagrebškega gledališča, ki baje streme za tem, da se zabrišejo razlike med kulturo Hrvatov in Srbov.

Matineja sarajevske filharmonije. — Sarajevčani čujejo le poredkoma dobre muzikalne produkcije, zato je tembolj vredno zabeležiti matinejo njihove filharmonije, ki je te dni nastopila z dobrim in sigurno izvajanim programom. Na sporedu je bil Mozartov A-dur koncert za violino, katerega je izvajal prof. Hoffmann, Beethovnova «Prometejeva simfonija» ter «Norveški plesi» v D-molu od Griega. Koncert je dirigiral g. Rodziajovski s popolnim uspehom.

Margueritteova «La Garconne» v ČSR dovoljena. Praška cenzura je nedavno zaplenila Margueritov roman «La Garconne» ter je utemeljila zaplembo dela z nemoralno vsebino nekaterih mest v romanu. Založništvo «Maj» pa se je zaplembi uprlo in je vložilo priziv na sodišče, ki je prepoved romana razveljavilo, češ, da je «La Garconne» le slika dejanskih razmer, ne pa kaka pornografska literatura.

Ruska upodabljajoča umetnost v Ameriki. 1. marca se v New-Yorku otvori razstava del ruskih slikarjev in kiparjev. To bo prva večja razstava ruske obrazovalne umetnosti izza zadnjih let v tujini.

Vremensko poročilo

Ljubljana 27 februarja 1924. — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	762·7	—3·0	brezvetra	sneg	4·3
Ljubljana	14.	760·9	0·8	sev. zap.	"	—
Ljubljana	21.	761·6	—0·8	"	"	—
Zagreb	7.					
Beograd	7.	760·8	—2·0	brez vetra	"	11·0
Dunaj	7.	764·8	—3·0	vzhod	"	2·0
Praga	7.	764·7	—5·0	sev. zp	"	3·0
Inomost	7.	76.·4	—5·0	brezvetra	oblačno	4.0

V Ljubljani barometer nižji, temper. nižja. Solnce vzhaja ob 6·46, zatone ob 17·42

Dunajsko vremensko poročilo: Na vzhodnem robu Alp je danes še snežilo. Na Predarlskem je bilo že jasno. Mraz je popustil. Opoldne je bila večinoma temperatura že na ničli. Napoved za četrtek: Jasno. Mraz bo najbrže popustil, kasneje pa se zopet povečal.

Iz življenja in sveta

Radio na Arktidi

Pod Arktido razumemo ozemlje, ki spada v področje severnega tečaja, t. j. v cono, ki presega 66⁴/₅ stopinj severne širine. Pokrajine, ležeče tam gori, so puste in prazne. Pokrivata jih večen led in sneg, v njih je doma mraz, čez njih površino brije ledeni sever.

Domačini Eskimi živijo v tej puščobi kot vedo in znajo. Kakor vsak človek, ljubijo svojo rodno zemljo. Težko pa je onemu, ki se mudi v najsevernejših krajih našega planeta samo začasno in ki pride tja gori iz civiliziranega sveta. Naravne absurditete Arktide kmalu spozna, in ko se seznani z njimi, se jim hočeš — nočeš vkloni. Saj mu je ta kompromis neobhodno potreben, če se hoče posvetiti znanstvenemu študiju razmer na Arktidi.

Evropejci, ki so živeli na najsevernejšem delu naše zemlje, pripovedujejo, da je najhujše zlo na Arktidi puščoba in osamelost. Človek se privadi vsemu: obleki in hrani Eskimov, mrazu in ledu. Le enega se ne more otresti in iznebiti: strašnega občutka izolacije, osamljenosti, ki ga navdaja tu daleč od sveta z blazniško grozo.

Življenje Eskimov nudi tako malo izpremembe in raztresenosti, da se ga človek prav kmalu naveliča. Če nima severni potnik s seboj domačih sredstev za kratkočasnost, mu postane bivanje na Arktidi nenavadno neznosno. Odrezanega od ljudi, se ga poloti žalost, otožnost in obup. Vse to se polagoma stopnjuje in vpliva nanj posebno hudo. Navdaja ga občutek, da se sanj vsak dan pogreza železen pokrov rakve, v kateri ga je neka zlobna sila položila živega v zemljo.

Te grozne občutke, ki pospešujejo izkroj volje, skušajo arktični potniki v novejšem času odpraviti s pomočjo radiotelegrafije. Ameriški raziskovalec severnega tečaja Dr. Donald B. Mac Milan je prišel na rešilno misel in je vzel s seboj majhen, vsestransko preizkušen radioaparat, ki mu sedaj pomaga prenašati dolgočasno trpljenje med Eskimi. Milan se mudi na Grönlandiji in se vsak dan poslužuje svojega radioaparata, ki mu prinaša vesti iz domovine. Razgovarja se s svojo ženo in svojimi otroci, s svojimi prijatelji in meceni. Po isti poti tudi pošilja v Ameriko svoja poročila.

Dozdaj je Milan s svojim aparatom popolnoma zadovoljen. Za prihodnjost, to se pomakne še višje proti severu, pa predvideva gotove komplikacije; radiotelegrafija je namreč zelo občutljiva za luč in temo in doba polnočnega solnca na Arktidi bo gotovo Milanovemu aparatu v oviro. Dokler na se nastopi ta čas, tako dolgo živi Milan kratkočasno življenje, telegrafira in sprejema vesti, posluša koncerte in se tolaži z zavestjo, da vendarle ni tako daleč od sveta, kakor se zdi njegovim telesnim očem.

Slepec — pisatelj

Nedavno je umrl sloveči slepec Maurice de La Sizeranne, živ dokaz, kaj zmoreta vztrajnost in volja. V detinstvu se je učil slikanja; ko pa se je nekoč igral v domačem grajskem parku, mu je priletela puščica v oko, nakar je popolnoma izgubil vid.

Maloštevilni mladostni vtiski so mu pustili za vselej oster dojem za vnanjo prirodo in smisel za barvite popise. Svojo vzgojo je nadaljeval po Braillevem sestavu v pariškem zavodu za slepce in dosegel diplomo glasbenega profesorja. Da bi olajšal usodo svojim sotrpinom slepcem, je obšel vso Evropo, posetil vse strokovne šole in delavnice, izumitelje, tiskarne in po svojem povratku napisal brošuro, prežeto z optimizmom in odločnostjo: «Koristni slepci».

Sizerannova trudoljubivost nadkriljuje vsako domišljijo. Zlasti po nesrečni francosko - pruski vojni je imel neumorni mož obilega posla: iz njegovih šol za slepce so izhajali izučeni ščetarji, masérji, organisti, celo duševni delavci. Manj znano pa je, da se je v početku moral boriti s hudimi gmotnimi oviranimi: navezan je bil zgolj na darove. Tako so «Braillevo biblioteko», ki danes kroži v kakih 100.000 izvodih po Franciji, dolgo sami prostovoljci nadaljevali, in sicer na papirju, ki so ga poklonili veliki tvorničarji. Nasprotno pa se je v anglosaksonskih deželah vlada takoj v pričetku prijela nalege, kako skrbeti za slepce.

La Sizeranne je napisal nekaj sestavkov, ki nudijo ostroumna, nova opazovanja: «Kaj vidi slepec na potovanju», «Slepec o slepcih», «Slepe sestre» in dr. Vsakdo med nami bi se mogel okoristiti s «sluhovnimi, vohovnimi in tipovnimi dekoracijami» pokrajin, toda vid nas dela prelene za take potankosti . . . Fawcett, «postmaster general» Gladstonovega ministrstva, Campbell, ki je zlezel na Mont-Blanc, kipar Vidal, to so zgledi dobrotvornih slepcev, ki jih La Sizeranne često navaja v izpodbudo svojim učencem. Kdor ga je videl, kako pleza po lestvah, ko si je gradil svoj zavod, mu je moral verjeti.

Med svetovno vojno je bil Sizeranne precej opešal, letošnja zima pa ga je vzela iz rodnega gradu, kamor se je bil umaknil pred petimi leti. N. K.

Kriza porodov v Nemčiji

Še pred tremi, štirimi leti so se Nemci rogali Francozom, da se število njihovih porodov krči in da bo radi tega francosko pleme popolnoma izumrlo. Ali še predno so se narogali, je prišla ista nadloga, ki zatira francoski naraščaj, tudi nad Nemce.

Iz strokovnih nemških časopisov izhaja, da vlada povsod v Nemčiji kriza babic. V tečaje za babice se noče priglasiti več nobena ženska. Porodi padajo kakor še ne pomni nemška zdravniške ki se pečajo z babištvom, sprejmeizginja. Velika mesta, kjer je poprej delalo 500 do 1000 babic, imajo kruha komaj za deseti do dvajseti del tega števila.

Babice, ki so v Nemčiji strokovno organizirane, so nedavno vlado poslale vlogo, v kateri naglašajo gorlomenjena dejstva povdarjajoč, da je njihov stan poleg stanu državnih uradnikov najbednej ši stan v nemški državi. Strokovno udruženje babic naglaša, da je kriza porodov posledica gospodarske krize, kajti otroci so za nemškega meščana v današnjih razmerah pravcat luksus, ki si ga ne more privoščiti.

Da odpomorejo svojemu slabemu gmotnemu položaju, predlagajo babice v svoji spomenici, da se vse mlajše ženske, ki se pečajo z babištvom, sprejmejo v strežniški posel po bolnicah. Dalje predlagajo, naj se babiška služba podržavi in naj se izda naredba, da se vsaka porodnica mora poslužiti babice. Ženske na kmetih se namreč ogibajo babic ter opravijo porod brez veščaške pomoči. Posledica tega je rana in prezgodnja smrt novorojenčkov.

Pred vojno so bili porodi v nemških mestih tako številni, da je na vsako izvrševalko babiškega poklica v mestih odpadlo povprečno po deset porodov mesečno. Sedaj preteče večkrat po par mesecev zaporedoma, ne da bi bila babica klicana v kakšno družino. V tej zadevi so se začeli oglašati tudi sociologi, ki zahtevajo od države, da dovoli babicam izvrševati splavljanje, kjer se dokaže za to potreba. Zdravniki pa se temu upirajo, sklicuje se na to, da je splavljanje privilegij samo medicinsko izšolanih ljudi, torej ugodnost njihovega poklica. Ali tudi tu se pojavljajo težkoče, kajti dokazano je, da se žene in dekleta rajši od splavljanja poslužujejo preventivnih sredstev, katera onemogočajo porode. — Evo torej, kam je Nemce privedel pohlep po uničevanju sosedstva! Izkopal jim je grob, v katerega polagoma legajo sami.

× **Velika eksplozija plina v Frankfurtu.** V neki hiši v Frankfurtu se je zgodila težka eksplozija plina, ki je napravila izredno škodo. Vsled zračnega pritiska se je stena pritličja nagnila ven, nakar se je zgornje nadstropje z vsem pohištvom izpremenilo v trenotku v kaos. Večina stanovalcev je bila ranjena. Štiri sosednje hiše so morali radi ogroženosti izprazniti.

× **Vojna bodočnost.** Na londonskem novinarskem banketu je izjavil te dni general James Hamilton o vojni v bodočnosti sledeče: Bodoča vojna se bo odločila s stopnjo mehanizacije vojevanja. Francija je že ustvarila vrsto lahkih divizij, ki obstojajo iz tankov, konjenice in artilerije, ki jih bodo premikali motorji. Anglija v tem oziru še nima zaznamovati nobenega napredka. Zato mora dve tretjini infanterije razorožiti, ostalo pa opremiti s tanki in mehaničnimi transportnimi sredstvi. Vojna vrednost teh lahkih enot je ravno tolika, kakor sedaj pod orožjem se nahajajočih čet. Lord Churchill je Hamiltonovemu naziranju odločno ugovarjal. Po njegovem mnenju se bo izvojevala prihodnja vojna z elektricitetom, neki Francoz pa je izjavil, da bodo v bodoči vojni igrale glavno vlogo bolezni. Vsi pa so bili mnenja, da je svet sit vojn.

× **Policijski stražnik dvojni morilec.** Berlinska policija je aretirala nekega policijskega stražmojstra, ki je osumljen, da je izvršil strahovit zločin, ki razburja te dni berlinsko prebivalstvo. V nedeljo zjutraj so namreč našli v njunem stanovanju umorjeni dve ženski neko 40-letno vdovo in njeno podnajemnico. Obe sta bili zadavljeni in vrh tega po vsem telesu razmesarjeni z nožem. Ker iz stanovanja ni bilo ničesar odnešenega, so domnevali, da gre za umor iz sadistične perverznosti, to domnevo je okrepila tudi zdravniška preiskava. Aretirani stražnik krivdo sicer taji, vendar pa so argumenti proti njemu tako tehtni, da je policija trdno uverjena, da je zasačila pravega krivca.

× **Čuden zakonski par** so občudovali nedavno v Madridu. Poročila sta se namreč dva palčka, ženin visok 90 cm, nevesta pa 81 cm.

× **Dedič.** «Kakor slišim, je tvojemu stricu tako slabo, da moraš biti pripravljen na vse.» — «Žal ne na vse; stric mi je zapisal v oporoki samo tretjino.»

× **Nad sto centov težak kos sira** je bil izstavljen na kmetijski razstavi, ki se je vršila prošli mesec v Sidneyu.

× **Previdno.** «Vam smem pokloniti ta šopek za rojstni dan?» — «Pa moj rojstni dan je še le čez mesec dni.» — «Vem, pa kdo ve, koliko bi cvetlice takrat že stale!»

× **Poljubi kot zaslužek.** — Velik ljubljenec dvornih dam je bil lepi, a lahkomišljeni angleški vladar Edvard IV. (1461 — 1483), ki je vsako malenkost znal izrabiti v svoj prid. Kadar je bil v stiski za denar ali se je na kakršenkoli način nalezel dolgov, je s svojimi številnimi ljubicami postopal na poseben način. Poljubil je na primer nekoč starikavo lady Sandford na uvelo lice, ko ji je bil prej seveda označil svoje dolgove. «Za Vaše galantnosti imate tu sto funtov,» je zašepetala lady. Nato je pa kralj brž zvito pristavil: «Še enkrat tako sladek pa je poljub na ustnice, mylady!» In nato jo je hitro poljubil na ustnice. Dama je migljaj dobro umela, in Edvard IV. je prejel za «še enkrat tako sladek» poljub novih dvesto funtov.

× **Čudežno dete.** Oče slavnega Friderika Smetane, František Smetana, pivar in meščan v Litomišlu, je strastno ljubil godbo. Vsako nedeljo so se shajali doma znanci in so igrali. To so bili za tedaj štiri leta starega Friderika prazniki. Njegova največja želja je bila, da bi se tudi sam aktivno udeležil godbe. Oče mu je torej preskrbel majhne gosli, mu pokazal najnujnejše početke in Friderik je potem nadaljeval sam. Skrbno je opazoval očeta in ostale godce, potem pa je poskušal in kombiniral sam. Našel si je tiho sobico, kjer so imeli spravljene nepotrebne stvari, malo zamreženo okence je držalo na grajsko dvorišče. Tu je najprej užival Smetana neizmerno srečo, ki jo more vzbuditi godba v čuteči duši, tu je prvič komponiral melodije, ki jih je toliko prevevalo njegove misli. In učil se je. Točnost, vestnost in poštenost svojega očeta je podedoval v polni meri. Nekako čez leto dni, odkar je dobil gosli, je zasviral na očetov god prim v Haydnovem kvartetu. Odslej je bil umetnik, ki ga je občudoval ves Litomišl. Klavirja spočetka ni maral razumeti. Sam je pozneje pripovedoval, kako ga je peljal oče za uho k prvi lekciji. Kmalu pa je vzljubil klavir še bolj kot gosli. In uspehi so bili tako čudoviti, da je porabil njegov učitelj Chmelik prvo priložnost, da bi se z njim javno pobahal. V proslavo godu Franca I. so priredili litomišliski filozofje 4. oktobra 1830. slavnostno akademijo, pri kateri prvikrat javno nastopi šestletni Friderik Smetana. Občinstvo je bilo silno navdušeno in grofov tajnik je vzel virtuoza na rameni, da bi ga vsi videli. Odslej je bil Smetana ponos rodnega mesta; tudi na litomišliski grad v rodbino grofa Waldsteina so ga zvali, kjer je često igral tudi tujim gostom.

Čitajte! Važno za vse naročnike!

Radi cenejše, lažje in hitrejše ekspedicije smo danes priložili poštne nakaznice **vsem** naročnikom, ki dobivajo „Jutro" po pošti.

Položnice dobe zato tudi oni, ki so „Jutro" plačali **že do konca leta in prosimo jih, naj se zato nikar ne razburjajo. Položnico naj oni shranijo. Še boljše store, ako jo oddajo kakemu prijatelju ali znancu in ga pridobe za našega novega naročnika.**

Sicer so pa priložene položnice namenjene za one **naročnike, ki so z naročnino za tekoči in prihodnji mesec še v zaostanku,** kakor tudi za one, katerim **poteče naročnina koncem marca.**

Najpametnejše je, če se cenjeni naročniki navadijo **plačevati naročnino naprej** in jo nakažejo najkasneje **prve dni v mesecu** tudi za prihodnji mesec naprej. Kdor le more, naj nam nakaže naročnino za **več** mesecev, po možnosti do konca leta naprej, da bo manj pisarij in sitnosti.

Najkasneje **8. marca** smo primorani „Jutro" **brezpogojno ustaviti** vsem, ki ne bodo imeli naročnine **v naprej** poravnane. To smo primorani storiti že radi tega, ker ima uprava strogo naročilo, da tiska za naročnike le toliko izvodov „Jutra", kolikor jih je **že plačanih.** Izkazalo se je namreč, da so zastonjkarji in neredneži največje breme za list, kakor tudi škodljivci za one naročnike, ki svojo dolžnost pri naročnini točno in vestno opravljajo.

Naročnina za „Jutro" znaša na mesec 20 Din, za četrt leta 60 Din, za pol leta 120 Din in za vse leto 240 Din za vse kraje v Jugoslaviji. Za inozemstvo je cena radi višje poštnine višja in znaša na mesec 30 Din.

Opozarjamo, da je „Jutro", ki izhaja vsak dan na osmih straneh že z ozirom na obseg, a tudi po svoji bogati in lepi vsebini v primeri z drugimi listi še vedno **najcenejši** jutranji slovenski dnevnik. Kdor je naročen na „Jutro", **ne** potrebuje nobenega drugega jutranjega lista, ker naš list **sam zadostuje** za vse potrebe.

Naročnik dobiva „Jutro" vsak dan na dom dostavljeno, za **80 par,** dočim ga mora v podrobni prodaji kupiti za **2 Din.** Priznati mora vsakdo, da je žrtev 80 par na dan za razvedrilo, pouk in zabavo tako mali izdatek, da ga lahko prav vsakdo zmore, komur je kaj zato, da živi z duhom časa in sam sebi koristi.

Popusta žal ne moremo dajati nobenega, ker smo na ceno vezani in smo jo kot soliden list določili tako, da ž njo ravno komaj krijemo troške za njegovo vzdrževanje. Kadar bodo papir, tiskarski in drugi troški nižji, bomo že sami znižali naročnino, ker ne iščemo od naročnikov dobička.

Nadejamo se, da bodo cenjeni naročniki z vso resnostjo uvaževali to naše dobrohotno opozorilo, in da bodo vsi, ki tega še niso storili, takoj ob začetku meseca izvršili svojo dolžnost v smislu gorenjih navodil.

Uprava „Jutra"
v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Rudyard Kipling:

Ljubljeni Phil

Jaz mrjem zate, in ti mrješ za drugo.
Pendžabska prislovica.

Ko je gravesemski tender zapustil P. & O.-parnik za v Bombay in se vračal, da ujame vlak za v mesto, se je na njem mnogo ljudi jokalo. Toda tista, ki je najbolj in najbolj očitno plakala, je bila Miss Agnes Laiter. Ona je imela vzrok, da je plakala, kajti edini mož, ki ga je kdaj ljubila — ali ki bi ga mogla kdaj ljubiti, kakor je rekla — je odhajal v Indijo; in Indija je, kakor vsakdo ve, enakomerno razdeljena med džungle, tigre, kobre, kolero in sepoye.

Phil Garron je v dežju slonel na parnikovi ogradi in se je čutil zelo nesrečnega; toda jokal se ni. Poslali so ga k «čaju». Kaj pomeni «čaj», ni imel niti najmanjšega pojma, toda domišljal si je, da bo imel jahati na vzpenjajočem se konju po gričih, pokritih s čajevimi grmi, in dobivati sijajno plačo za to opravilo, in bil je zelo hvaležen svojemu stricu, da mu je preskrbel to mesto. Imel je resnično namen, zapustiti svoja ohlapna in lena pota, pribraniti velik del krasne plače na leto, vrniti se in poročiti Agneso Laiterjevo. Phil Garron je visel tri leta na ramah svojih prijateljev in, ker ni imel nikakega opravka, se je zaljubil. Bil je prav ljubek, toda v svojih nazorih, mislih in načelih ni bil trden, in dasi prav za prav ni nikoli napravil neprijetnosti, so bili prijatelji vendar veseli, ko se je poslovil in odhajal k tistemu skrivnostnemu «čajnemu» posiu pri Darjilingu. Rekli so: «Bog te obvaruj, dragi dečko! Naj nikoli več ne vidimo tvojega obraza,» — ali vsaj to je bilo, kar so dali Philu razumeti.

Ko je odjadral, je bil poln velikih načrtov, kako bo dokazal, da je stokrat boljši, nego bi mu kdo prisodil, da bo delal kakor konj in s triumfom poročil Agneso Laiterjevo. Poleg svojega čednega obraza je imel še marsikakšno dobro lastnost; njegova edina napaka je bila, da je bil slab, prav majceno majceno slab. O gospodarstvu je imel toliko pojma kakor jutranje solnce; in vendar ne bi mogli pokazati niti na eno stvar, da bi se reklo: «V tem je Phil Garron zapravljiv in brezbrižen.» Niti bi ne mogli iztaknili kake posebne napake v njegovem značaju; toda bil je «nezadosten» in se je dal obdelovati kakor ilovica.

Agnes Laiterjeva je opravljala doma svoje dolžnosti — njena rodbina je bila tej zaroki nasprotna — z rdečimi očmi, Phil pa je jadral proti Darjilingu — «pristanišču ob Bengalskem oceanu», kakor je njegova mati navadno pripovedovala svojim prijateljem. Na ladji je bil precej priljubljen, naredil je marsikako znanje in primerno velik račun za pijače ter je iz vsakega pristanišča poslal velikansko pismo Agnesi Laiterjevi. Potem je šel na delo na tisti plantaži nekje med Darjilingom in Kangro in je, dasi plača, konj in opravilo niso bili prav taki, kakor si jih je domišljal, vendar še dosti dobro izhajal ter si je dajal dosti nepotrebne hvale zastan svoje vztrajnosti.

Včasoma ko se je privadil in ga je delo bolj in bolj vklepalo, mu je obraz Agneso Laiterjeve izginil iz misli in se je pojavljal le v prostih urah, kar ni bilo dostikrat. Pozabil je popolnoma nanjo za kakih štirinajst dni, potem se je pa spomnil nanjo s sunkom, kakor učenec, ki se je pozabil naučiti nalogo. Ona ni poznala Phila, kajti bila je tiste sorte, ki nikdar ne pozabi. Nekoč se je neki drugi moški — resnično željá vreden mlad moški — predstavil Mrs. Laiterjevi; in možnost poroke z Philom je bila bolj daleč nego kdaj; in njegova pisma so bila tako nezadovoljiva; in domači so na gotov način pritisnili, da bi deklico prepričali; in mladi mož je bil resnično izboren človek, kar se dohodkov tiče; in konec vsega tega je bil, da ga je Agnes poročila in pisala Philu viharno pismo v darjilinške pustinje in rekla, da ne bo nikoli poznala srečnega trenutka do konca svojega življenja. To prerokovanje je bilo točno.

Phil je prejel to pismo in se mu je zazdelo, da se mu krivica godi. To je bilo dve leti po njegovem prihodu v Indijo. Toda ker je sedaj neprestano mislil na Laiter in gledal njeno sliko ter si zatrjeval, da je najstanovitnejši ljubimec v zgodovini, si je resnično domišljeval, da se z njim pretrdo postopa. Sedel je in pisal poslovilno pismo — prav patetično «do konca sveta, amen,»-pismo; razlagal je, kako hoče ostati zvest do večnosti, in da so vse ženske popolnoma enake, in da hoče skriti svoje strto srce, itd. itd.; toda če kdaj v prihodnje itd. itd., da lahko mirno čaka itd. itd., neizpremenjeno nagnjenje itd itd., povrne k svoji stari ljubezni itd. itd., — osem tesno pisanih strani. Z umetniškega stališča je bilo prav lepo delo, toda navaden zemljan, ki bi poznal prave Philove občutke — ne tistih, ki si jih je izsilil pri pisanju — bi imenoval to pismo skozi in skozi nizkotno in sebično delo skozi in skozi nizkotnega in sebičnega, slabotnega človeka. Toda ta obsodba bi bila nepravična. Phil je plačal poštnino in je čutil vsako besedo, ki jo je pisal, vsaj dva dni in pol. To je bilo zadnje vzplapolanje, preden je luč ugasnila.

To pismo je napravilo Agneso Laiterjevo zelo nesrečno, jokala je in ga je zaklenila v svojo miznico, ter postala Mrs. Kdorže bodi na čast svoji rodbini. To je prva dolžnost vsake krščanske deklice.

Phil je hodil po svojih potih in ni mislil več na pismo, razen kakor umetnik misli na posrečeno skico. Njegova pota niso bila slaba, pa tudi ne posebno dobra, dokler ga niso pripeljala v dotiko z Dunmayo, hčerjo nekega Radžputa, ex-sabadar-majorja naše domačinske vojske. Dekle je imelo precej gorske krvi v sebi. Kje jo je Phil srečal, ali kje je slišal o nji, ni važno. Bila je dobro dekle in lepo in na svoj način pripravno in bistroumno, dasi seveda nekoliko trdo. Pripomniti je treba, da je Phil živel jako udobno, odrekel se ni malemu razkošju, nikoli dal na stran nobenega vinarja, je bil jako zadovoljen s samim seboj in s svojimi dobrimi nameni, je opustil vse svoje zveze z Angleži drugo za drugim in začel bolj in bolj smatrati to deželo za svojo domovino. Dosti ljudi zaide na ta pota, a ti potem niso za nobeno rabo. Podnebje je bilo tam, kjer je bil nameščen dobro, in zato prav za prav ni uvidel, kaj naj bi ga gnalo v domovino.

Storil je, kar je storilo dosti plantažnikov pred njim — to se pravi: sklenil je poročiti kako gorjansko deklico in se stalno naseliti. Imel je tedaj dvajset in sedem let in dolgo življenje pred seboj, toda ne dovolj duševne moči, da bi ga

Gospodarstvo

Občni zbor trgovskega gremija v Celju

Celje, 26. februarja.

Dne 25. t. m. se je vršil v mali dvorani Narodnega doma redni letni občni zbor Gremija trgovcev v Celju, ki je bil zelo zanimiv in izredno živahen. Obočnega zbora so se udeležili razen zadružnega nadzornika Založnika še predsednik Zveze trgovskih gremijev Ivan Jelačin in zbornična tajnika Ivan Mohorič ter dr. Pless. Udeležba gremijalnega članstva je bila žal izredno zmerna; došlo je od 256 članov samo 37.

Gremijalni predsednik Stermecki in tajnik Veble sta podala zanimivo poročilo o marljivem delovanju gremija v preteklem poslovnem letu. V gremiju je vpisanih 342 trgovskih nameščencev in 112 učencev. Dohodkov izkazuje gremij 31 carjev 79.572.74, izdatkov Din 45.490.09, prebitka Din 34.078.65, oziroma skupno s prebitkom leta 1922. Din 64.457.22. Ta rezultat je gotovo razveseljiv, v očigled dejstvu, da je gremij v preteklem letu vsled kaznjivih manipulacij prejšnjega gremijalnega tajnika utrpel škodo v znesku Din 9.053.95. Občni zbor je odobril proračun s prejemki Din 123.450 — in izdatki Din 107.946 — in obenem sklenil za vse včlanjene tvrdke obvezno naročiti «Trgovski list» in pobirati naročnino obenem z doklado. Članska doklada za tekoče leto se je določila sledeče: za vsakega člana Din 180, s pribitkom naročnine za «Trgovski list» v enakem znesku, za vsakega solastnika ali prokurista 180 dinarjev, za vsakega nameščenca Din 105, za vsakega učenca Din 80. Zvišale so se tudi gremijalne pristojbine, in sicer: vpisnina učencev na Din 100, oprostnina na Din 150, inkorporacijska pristojbina pa za trgovce z manufakturo in mešanim blagom na Din 2000, za trgovce s kolonijalnim, specerijskim in mešanim blagom na Din 1500, za vse druge kategorije na Din 1000. Ostalo poročilo obsega predvsem delovanje gremija v preteklem letu, zakon za pobijanje draginje, odpravo v dobi denarne krize, vstanje obrestne mere, carinske, konference, stanovanjski zakon, krošnjarstvo in izpopolnitev telefonskega in brzojavnega omrežja v Savinjski dolini. Predlog računskih revizorjev, da se podeli absolutorij gremijalnemu tajniku, se je soglasno odobril.

Izredno zanimanje je vzbudila točka o izstopu gremija iz Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo, o čemer se je razvila zelo živahna debata, v katero so posegli razen gremijalnega načelnika, posebno zvezni načelnik Jelačin, tajnik Mohorič, tajnik dr. Pless, zadružni nadzornik Založnik, zadružni člani Drolenik, Ravnihar i. dr. Posebno zanimivo je bilo dovršeno predavanje zveznega načelnika, ki se je dotaknil vseh perečih vprašanj, katera zanimajo trgovstvo in tvorijo v glavnem predmet zveznega delovanja. Glasovanje o izstopu iz zveze je pokazalo, da je bil predlog načelstva prenagljen, ker je občni zbor brez ugovora sklenil, da ostane gremij tudi v bodoče v Zvezi včlanjen in je v nasprotju z izraženimi pomisleki glede prenežne pisave Trgovskega lista odobril, da se tako glasilo za vse gremijalne člane obvezno naroči.

Občni zbor je končno sprejel soglasno več resolucij, v katerih se med drugim protestira proti redukciji zadružnega nadzornika Založnika, se zahteva čimprejšnja ustanovitev blagovne, efektne in valutne borze v Ljubljani in se z ogorčenjem zavrača tendencijozna pisava zagrebškega lista «Morgen» glede sloven. trgovstva.

Občni zbor se je tudi v principu soglasno izrekel za združitev s Trgovskim gremijem za politični okraj Celje in odobril kot delegata za tozadevne razprave poleg gremijalnega načelnika gremijalnega člana Franceta Leskovška.

— **Dinar in cene.** V obče se opaža, da v Sloveniji cene nikakor nočejo slediti razmerju porasta dinarja ter padati. Oslabljenje cen zadnje tedne je zelo neznatno. Nekaterim predmetom pa so cene kljub znatnemu dvigu dinarja celo porasle, tako n. pr. živini. V splošnem padajo danes cene samo nepremičninam, in to ne le zaradi porasta dinarja, temveč tudi zaradi zmanjšane rentabilnosti. Cene poslopij in posestev bodo nedvomno še padle, zlasti, če se bo dinar stabilizirai ali porastel. Slediti pa bodo morale tudi cene ostalega blaga, posebno ker se konzumenti v pričakovanju padca cen zalagajo le z najnujnejšimi potrebščinami. Žal, da praviino regulacijo cen ovirajo tudi previsoka davčna obremenjenja.

— **Industrijsko posojilo propadlo.** Iz Beograda poročajo: Pogajanja naših zastopnikov z angleško skupino glede posojila za našo industrijo niso dovedla do uspeha. Gospodarski krogi v splošnem niso odobravali teh pogajanj na podlagi tako težkih pogojev, ki jih je stavila angleška skupina.

— **Kolektivni poset praškega velesejma.** Češkoslovaško - jugoslovensko narodno gospodarsko udruženje v Pragi namerava organizirati kolektivni poset praškega velesejma, kateri se vrši od 16. do 23. marca 1924. Kakor je znano, uživajo posetniki tega velesejma 33-odst. popust na češkoslovaških železnicah ter 75-odst. popust na pristojbinah za češkoslovaški vizum. Udeležencem tega poseta bi bila dana priliika posetiti tudi nekatere trgovske in industrijske centre češkoslovaške republike. Gori navedeno udruženje bi skrbelo za čim največjo udobnost gostov ter bi se pobrigala za cena in dobra kosila in večerje. Brezobvezne prijave za to potovanje sprejema Tourist - Office v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 8.

— **Pomorski odsek in zborniční urad zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice na Sušaku.** Na poziv sušaškega župana in tamošnjih gospodarskih organizacij je prisostvoval predsednik zagrebške zbornice g. Vladimir Arko z zborničnim tajnikom anketi privrednikov, ki je razpravljala o gospodarskih potrebah mesta Sušaka po evakuaciji Delte in Baroša. Na anketi se je med drugim sklenilo, da se ima na Sušaku ustanoviti pomorski odsek in ekspozitura zborničnega urada zagrebške zbornice ter da naj vsa vprašanja o organizaciji in delokrogu odseka ter ekspoziture uredi odbor delegatov zagrebške zbornice ter senjskih in sušaških gospodarskih organizacij. Privrednikí so se zaradi tega obrnili s spomenico na ministra za trgovino in industrijo dr. Kojića, zaprosivši ga za odobrenje tega sklepa. Obenem so pooblastili zborničnega predsednika g. Vladimira Arka, da iznese vladi vse potrebe sušaških privrednikov, ki so nastale z evakuacijo.

— **Japonci se zanimajo za naše žito.** Iz Novega Sada javljajo: Japonska firma «The Untal Traders» se je obrnila na novosadsko blagovno borzo z vprašanjem, ali bi bilo mogoče vpostaviti trgovinske zveze z Japonsko na tak način, da bi se naši poljski pridelki, zlasti pšenica, rž in oves razpečavali na japonskem trgu.

— **Izvoz zdravilnih rastlin iz Dalmacije.** Časopisje poroča, da se je v zadnjih mesecih izvozilo iz Gruža v inozemstvo okrog 50 vagonov zdravilnih rastlin, največ pelina. Računa se, da se v zami dubrovniški okolici nahaja še 50 vagonov pelina za izvoz. Cena mu je 3 do 3.50 dinarjev.

— **Iznos državnih obveznic.** V poslednjem času se je različno tolmačil postopek pri iznosu državnih obveznic iz naše kraljevine. Zato je generalna direkcija državnih dolgov dala pojasnilo, da ne obstoji absolutno nikaka zabrana iznosa nastopnih obveznic: 7 odst. investicijskega posojila iz leta 1921., 4 odst. agrarnih obveznic iz leta 1921. ter 2.5 odst. državne rente za vojno škodo iz leta 1923.

— **Pomladanski sejem v Lyonu.** Na naš članek, ki smo ga objavili pred kratkim o sejmu v Lyonu, ki se vrši od 3. do 16. marca, smo dobili več vprašanj glede udeležbe. Vsem interesentom javljamo nastopno: Večja družba slovenskih trgovcev namerava skupno posetiti Lyonski sejem. Ravnateljstvo sejma bo dalo voditelje in tolmače na razpolago, istotako bo preskrbljeno za prenočišča. Trgovci, ki se žele pridružiti, se prosijo, da se javijo pismeno na Aloma Company v Ljubljani, ki jim da natančnejše informacije glede odhoda, vožnje in stroškov.

— **Zagrebški veliki sejem.** Prometno ministrstvo je odločilo, da se dovoli posetnikom zagrebškega velikega sajma polovična vožnja, toda pod pogojem, da se vožnja ne prekine. Za razstavljene predmete se bo računala vozarina s 50-odst. popustom normalne tarife.

— **Sladkorna tvornica v Velikem Bečkereku** namerava povišati dolniško glavnico od 12 na 48 milijonov Din.

— **Dobave.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se vrši 13. marca ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg bele kovine, pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici 14. marca ofertalna licitacija glede dobave raznih žebljev, glede dobave gumijevih cevi, glede dobave 10.000 do 12.000 komadov pil za ostrenje in glede dobave večje količine žarnic. Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— **Dobave.** Pri intendanturi III. pomorske obalske komande v Tivtu (Boka Kotorska) se vrši 18. marca ofertalna licitacija glede dobave raznih potrebščin (čebetke, milo, sveče, naftalin, vosek, loj, smirek, soda itd.), pri odelenju za mornarico v Zemunu pa dne 17. marca ofertalna licitacija glede dobave železnega, kovinskega, vrvarskega, gradbenega, steklenega in drugega materiala. Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— **Cene tekstilnemu blagu v Češkoslovaški se bodo povišale.** Iz Prage poročajo: V češkoslovaških krogih se računa s povišanjem cen tekstilnega blaga, ker so se sirovine podražile tekom kratkega časa za povprečno 20 odst.

— **Zunanja trgovina Švice v letu 1923** Uvoz je znašal vrednost 2.2 milijardi 1.9 milijarde v letu 1922.), izvoz pa 1.7 milijarde švicarskih frankov, to je približno toliko kakor v letu 1922.

— **Izvozna zabrana v Franciji.** Francija je zabranila izvoz volne in bombaža. Zabrana pa ne velja za izvoz manufakturnega blaga, kakor se je spočetka napačno tolmačilo. Obenem je Francija določila izvozno carino za konje in mezge na 10 odst. od vrednosti, za sir in suho sočivje na 15 odst., na zeleno sočivje na 10 odst. in za krmila na 6 odst. od vrednosti.

— **Zabrana izvoza živil iz Belgije.** Belgija je zatrnila izvoz živine, mesa, sira, jajc, testenin in zelenjave.

— **Vzorčni sejem v Milanu** se vrši od 12. do 27. aprila. Italijanski generalni konzulat v Zagrebu posreduje pri prijavah naših industrijcev, ki hočejo razstaviti tam svoje vzorce.

— **Mednarodni sejem v Brusilju.** V Brusilju se vrši V. oficielni trgovinski in mednarodni sejem. Prospekt je interesentom na razpolago v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Domače borze

Domača borzna poročila prinašamo danes na drugi strani.

Sport

Holmenkollen 1924

V nedeljo dne 24. februarja so se v Holmenkollenu blizu Kristijanije pričele klasične mojstrske smučke tekme in sicer z vztrajnostno tekmo na 50 km. To smučko konkurenco lahko imenujemo najvažnejšo smučko tekmo sveta. Prireja jo vsako leto smučko društvo «Foreningen til Skudraettens Fremme». Darila obstoje v pokalih imenovanega društva, razen tega pa je razpisan pokal nor veškega kralja za kombinirane tekme in kraljičin pokal za najboljšega skakača. Vsi oni, ki dobe darila, dobijo tudi diplome. Ob tej priliki podeluje imenovani klub tudi tkzv. Holmenkollsko medaljo, ki jo dobijo neodvisno od drugih daril vsi oni tekmovalci, ki so se skozi daljšo dobo izkazali s posebno vztrajnostjo in delavnostjo ali ki so se na drug način izkazali kot zaslužni delavci za razvoj smučkega sporta. Dosedaj je bilo 23 smučarjev deležnih tega odlikovanja.

Dosedanji zmagovalci v tekmi na 50 kilometrov so bili:

Leta 1902. Karl Hovelsen, l. 1903. Karl Hovelsen, l. 1904. Per Bakken, l. 1905. se tekma zaradi pomanjkanja snega ni vršila, l. 1906. Erling Rönoes, l. 1907. Erling Rönoes 40 km, l. 1908. Erling Rönoes, l. 1909. se tekma ni vršila, l. 1910. L. Bergendahl, l. 1911. Truls Braaten, l. 1912. L. Bergendahl, l. 1913. L. Bergendahl, l. 1914. L. Bergendahl, l. 1915. L. Bergendahl, l. 1916. Erling Rönoes, leta 1917. Ing. Langlien, leta 1918. Thorleif Haug, l. 1919. Thorleif Haug, leta 1920. Thorleif Haug, l. 1921. Thorleif Haug, l. 1922. A. Collin, l. 1923. Thorleif Haug. Vsi ti zmagovalci so Norvežani razen Collina (1922.), ki je Finec. Proga je speljana vsako leto drugod in tako variira čas po progi in po kakovosti snega med 3:34:51 (1908.) in 5:33:37 (1906.). Normalni čas je približno 4 ure 30 minut. Lani je startalo 93 tekmovalcev. Prvi je bil že šestič znani zmagovalec v Chamonyxu Norvežan Thorleif Haug v času 4:35:06. Proga je bila dolga 54 km. Povprečno je Thorleif rabil za 1 km 5 minut 6 sekund.

Kakor je bilo pričakovati je tudi letos zmagal imenovani skoraj nepremagljivi Norvežan Haug, ki je prevozil 50 km dolgo progo v času 4:19:30. Drugi je bil Harald Ockern v 4:26:05. Tretji pa Maardalen v 4:27:10.

Organizacija tekme je bila izborna. Nemogoče je bilo, da bi bil kak tekmovalec, katerih je bilo 120, večinoma mladeniči od 22 do 26 let, zašel na progi. Zmagovalec Haug se je pri tej tekmi zopet izkazal kot pravi smučki kralj, ki predvsem obvladuje tehniko. Haug je star 30 let. Kakor se govori, odide Haug v kratkem na Češkoslovaško, kjer dobi mesto v tovarni za smuči. Udejstvoval pa se bo obenem kot amaterski smučki učitelj češkoslovaškega smučkega saveza. V Holmenkollnu so letos na sporedu le tekme na 18 km in tekme v skokih.

*

Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju za gospode in pare se vrši 27. in 28. februarja v Manchestru na Angleškem. Udeleži se tekme tudi Dunajčan inž. Böckl, ki je v Chamonixu zasedel drugo mesto. Imel pa bo v Švedu Gratstroemu ostrega konkurenta. V tekmovanju parov je skoro sigurna zmaga Dunajčanov gdč. Engelmann-g. Berger. — Svetovno prvenstvo za dame se je vršilo nedavno v Stockholmu in smo o tem že poročali.

Čehoslovaki na Olimpijadi. Čehoslovaki odpošiljejo na Olimpijado 22 nogometašev in 8 spremljevalcev. Da se dobijo potrebna gmotna sredstva, se vrše koncem marca veliki turnirji v Pragi in v provinciji, čigar dohodke bo dobil olimpijski fond. Pri turnirju v Pragi bodo sodelovali Slavija, Sparta, DFC in brnska Makabi. Poleg nogometašev in oficijelnih spremljevalcev odidejo v Parlz tudi trije sodniki, in sicer Herites, Cejnar in Hebak.

Seja upravnega odbora Ljubljanskega nogom. podsaveza se vrši v petek 29. t. m. ob 20. uri v lokalu Sportne zveze. — Predsednik.

S. K. Ilirija v Ljubljani naznanja svojemu članstvu, da je umrl njen zvesti član, višji revident južne železnice Andrej *Keršmanc* ter poziva članstvo, da se v kar največjem številu udeleži pogreba, ki se vrši danes popoldne ob 4. uri iz bolnice.

S. K. Primorje v Ljubljani. Danes seja poslovnega odbora. Čas in kraj običajen.

Poslano.*

Gospoda Drufovka in Stubelj sta imela drzno čelo — na moje «Poslano» od 17. t. m., v katerem sem javno povedal, da nista kot tudi ne njih soproge upravičena za prodajo lastnine firme C. de Gregorio & Co. respektive «Marion» fotokemične tovarne Št. Vid — odgovoriti z odprtim pismom od 19. t. m. v tonu, ki se ga mora imenovati vse preje — kot resnega.

Ker zgoraj imenovana v zgoraj imenovanem odprtem pismu ironično izzivata, češ, da sem pozabil na reklamo, jima s tem javno povem, da jima bode primerno reklamo za njihove manipulacije, ako zadevo nemudoma ne uredita, že poskrbelo državno pravdništvo.

Glede pripombe, da bi zainteresiral javnost za njih izdelke kot «Unikum» itd. pripomnim, da bi bilo bolj važno za javnost, da sta imenovana pojasnila v spredaj imenovanem odprtem pismu misterijoznost fingiranih kontov v družabnih knjigah, njima v dobro, meni v škodo, kot tudi to, kako, zakaj in s kakšnim namenom sta prelevila firmo C. de Gregorio & Co. javno trg. družbo, v Marion družbo z o. z. in imenovala svoje soproge kot lastnice pod krinko formelnosti.

Pozivljam zgoraj imenovana kot tudi fingirane lastnice, da v roku 3 dni začostijo obveznostim, sporočenim jim v pismu z dne 22. I. 1924, sicer jih bodem moral imenovati javno kot sleparje in goljufe.

V ostalem vzdržujem to, kar je navedeno v mojem poslanem v «Jutru» z dne 17. t. m.

Ing. A. Lavrenčič.

* Za vsebino uredništvo ni odgovorno.

Sokol

Pripravljalna dela za sokolski zlet v Zagrebu, ki se bo vršil povodom zasedanja sokolskega sabora 15. do 17. avg., so že v polnem teku. Kralj je obljubil, da se bo zleta udeležil, ako mu bo količkaj mogoče. V načelu je prijavila svojo udeležbo tudi ČOS. Glasbo za ženske proste vaje je sestavil br. Katić, za moške pa br. Muhvić. Sestavljena je posebna «Sletska kancelarija sokolskog zleta Zagreb», ki že posluje in ima svoje prostore v Gundulićevi ulici 29.

Beograjska sokolska župa «Dušan Silni» je imela v nedeljo svoj občni zbor na katerem je bil izvoljen za starosto vnovič br. Gjuro Paunković, za podstarosto dr. Ivan Ribar, za tajnika Velimir Popović. Kot delegati za sabor v Zagrebu so bili določeni dr. Ribar, dr. Voja Kujundžić in sestra Mila Jovanovićeva. Župni prispevek je določen na 50 par za člana. Dr. Ribar je bil pooblaščen, da v imenu župe vloži v parlamentu interpelacijo radi postopanja mestne občine v Karlovcu, ki je zatvorila tamošnjemu Sokolu telovadnico.

Sokolsko društvo v Bojancih pri Črnomlju je imelo pred kratkim svoj III. občni zbor. Starosta brat Stevo Vrlinič je v svojem jedrnatem govoru naglašal važnost sokolskega dela na deželi in pozval vse, naj se oprimejo z vso resnostjo dela, da bo imela sokolska ideja čim več uspeha in da bo tesno zbližala in pobratila sosedne slovenske in hrvatske vasi. Bojanci, naseljeni s pravoslavnimi Srbi, imajo največ mogočnosti za to. — Načelnik in tajnik S. Živojinović je poročal o telovadnem delovanju društva ki vsled neredniih razmer ni bilo tako intenzivno, kakor bi moralo biti. Zato pa je bil tem aktivnejši prosvetni odsek. Dramski odsek je priredil v preteklem letu več predstav, katere so posečali predvsem bratje Slovenci iz Vlinice, Črnomlja, Adlešičev in drugih vasi. Izvoljena je bila sledeča nova uprava: Starosta Stevo Vrlinič, namestnik Rade Vrlinič, tajnik in načelnik Slobodan Živojinović, blagajnik Rade Radojčić, predsednik prosvetnega in dramatskega odseka Slobodan Živojinović, odborniki: Jovo Vrlinič, Nikola Kordić, Simo Vrlinič, Ilija Vrlinič, Simo Kordić in Nikola Vrlinič.

Sokolsko društvo na Viču priredi svoj letni nastop dne 1. junija. Prosimo bratska društva, da prednje upoštevajo. — Odbor.

Vesti o odstopu drja Scheinerja kot staroste ČOS, ki smo jih zabeležili tudi mi, se sedaj službeno dementirajo.

Tujci v Ljubljani

Od torka na sredo je prenočilo v Ljubljani 131 tujcev in sicer v hotelu:

UNION: Belović Ivan, trg. zastopnik Zagreb; Barborek Josip, inženjer, Dunaj; Zwieback Henrik, potnik, Gradec; Citron Ignac, prokurist, Zagreb; Drucker Friderik, uradnik, Praga; Deržaj Marija, učiteljica, Turje; Egger Adolf, uradnik, Kyjov; Freudinger Ivan, inž., Augsburg; Grossmann Moric, trgovec, Beograd; Giulini Viljem, kemik, Brescia; Goršič Ivan, žel. uradnik, Maribor; Grom Franc, trgovec, Trst; Glavnič N., trgovec, Zagreb; Heller Artur, ravnatelj Kranj; Klor Josip, sodn. uradnik, Ivanci Krischuber Leopold, potnik, Dunaj; T. Kos, major v p., Sevnica; Löwenthal A., prokurist, Zagreb; Lohberger Julij, direktor, Gradec; Lombroso Jakob, trgovec, Zagreb; Merzbach Bruno, potnik, Dunaj; Mataje Leo, posestnik, Stražišče Miljević Marko, bančni upravitelj, Kotor; Nadaši Željko, zas. uradnik, Zagreb Princ Hubert, potnik, Saaz; Rihar Ant., knjigovodja, Gradec; Sgalitzer Viljem, tovarnar, Dunaj; Schwarz Valter, tovarnar, Dunaj; Schönsky Bedrih, tovarnar, Maribor, Varvaro Lovrenc, trgovec, Zagreb; Vamos Ferdinand, potnik, Trst; Weinberger Robert, trgovec, Zagreb; Wollitz Dragutin, trgovski potnik, Sarajevo.

SLON: Babnik Ivan, skladiščnik, Gradec; Čustović Omer, uradnik, Zagreb; Delač Dragotin, trgovec, Zagreb; Eger Gustav, tovarnar, Železniki; Gašperin Ciril, trgovec, Mojstrana; Haeffner Art., direktor, Zagreb; Hahn Leopold, trgovec, Dunaj; dr. Ilić Momčilo, trg., Šabac Krusch Rudolf, inženjer, Gradec; Avg. Kopitar, trgovec, Krašnja; Killer Ivan ravnatelj, Zagreb; Mrasz Peter, trgovec, Novi Sad; Picht Rudolf, potn. kemikar, Ustje, ČSR.; Prister Gvido, trg., Trst Silbiger Geza, ekonom, Bezdan; Seršon Stanko, trg. zastopnik, Kranj; Šolc Tomo, trgovec, Zagreb; Schutta Ludvik, potnik, Maribor; Tomažič Ivan, prokurist, Polzela; Taussig Izidor, trg., Trst; Winkler Oskar, prokurist, Zagreb.

JUŽNI KOLODVOR: Eskenazi Mihael, trgovec, Zagreb; Gruić Dragotin, trgovec, Bjelina; Ivančič Fani, kontoristinja, Celje; Ilaš Justina, posestnica, Brežice; Knez Josip, trgovec, Radeče; Miheve Antonija, zasebnica, Celje; Juda Montilja, trgovec, Brod na Savi; Plešcky Ljubo, zasebnik, Celje; Plaščevič Josip, trgovec, Brod na Savi; Simšik L., posestnik, Gorica.

LLOYD: Benedičič Franc, posestnik, Naklo; Kušar Josip, trg. uradnik, Novo mesto; Pajtler Josip, um. slikar, Videm; Rihard Valentin, pos., Vrhnika.

SOČA: Damjanov Jakob, stud., Zagreb; Pretnar Alojzij, trg. potnik, Bled; Vesel Anton, trgovski pomočnik, Loški potok.

TRATNIK: Bertsch Walter, trgovec, Pforzheim, Nemčija; Dergane Ant., posestnik, Semič; Stanisavljević Mihael, carinik, Rakek; Trčon Josip, trgovec, Banjaluka.

ŠTRUKELJ: Bizjak Josip, ključavničar, Grobelno; Čapin Risto, trgovec, Stolac; Fatur Katarina, posestnica, Selce Kranjc Ante, trg. opravnik, Grosuplje; Lieberth Franc, uradnik, Dunaj; Pollitzer Marko, trg. potnik, Dunaj; Peče Justi, trgovka, Slov. Gradec; Pirc Fran, trgovec, Žužemberk; Plantan Ivan, ključavničar, Valtavas; Rihar Ivan, trgovec, Logatec; Paulin Vinko, trgovec, Trbovlje; Vrabec Matija, trgovec, Logatec.

Poleg tega v gostilnah: De Schiava 16, Stari tišlar 7, Ravnik 4, Amerikanec 3, Lozar 2, Novi svet 2 in Kajfež 1.

---

dovršil. Poročil je torej Dunmayo po obredu angleške cerkve, in nekateri sonaselniki so rekli, da je norec, nekateri pa, da je moder mož. Dunmaya je bila vrlo dekle in je imela kljub spoštljivosti pred Angležem precej razumno sodbo o slabostih svojega moža. Vodila ga je nežno in je postala prej nego v enem letu dosti dobra imitacija angleške lady v obleki in v obnašanju. (Čudno je, da indijski gorjan po celoživljenski vzgoji ostane vedno gorjan, toda gorjanka poznane v šestih mesecih večjidel vse ponašanje svojih angleških sester. Bila je žena nekega kulija... Toda to je druga povest.) Dunmaya se je oblačila najrajši v črno in rumeno in se ji je lepo podalo.

Medtem je ležalo pismo v Agnesini mizici, in tu pa tam je mislila Agnesa na ubogega, odločnega, trdo delajočega Phila med darjilinškimi tigri in kobrami, ki se zastonj trapi z upanjem, da bi se idaj vrnila k njemu. Njen mož je bil vreden desetih Philov, da ni imel srčnega revmatizma. Tri leta po poroki in potem, ko je bil poskusil Nico in Alžerijo za svojo bolezen, je šel v Bombay, kjer je umrl in ostavil Agneso prosto. Ker je bila pobožna, je videla v njegovi smrti in v kraju smrti posredovanje božje providnosti, in ko si je opomogla od udarca, je izvlekla in čitala Philovo pismo z citd. itd., s klicaji in pomišljaji in ga večkrat poljubila. Nikdo je ni poznal v Bombayu. Imela je premoženje svojega moža, ki je bilo veliko, in Phil je bil blizu. Seveda je bilo neprav in nedostojno, toda sklenila je, kakor delajo junakinje v romanih, poiskati si svojega starega ljubega, ponuditi mu svojo roko in denar in preživeti z njim ostanek svojega življenja v kakem kraju, daleč od poznih ljudi. Dva meseca je sama stanovala v Watsonovem hotelu, obdelovala svoj sklep, in slika je bila blestečа. Potem se je odpravila iskat Phila Garrona, asistenta na neki čajni plantaži z bolj nego po navadi nelzrekljivim imenom.

— — — — — — — — — — —

Našla ga je. Porabila je en mesec za to, kajti njegova plantaža nikakor ni bila v darjilinskem okraju, temveč bližje Kangri. Phil se je prav malo izpremenil, in Dunmaya je bila zelo ljubezniva z njo.

Posebno grešno in sramotno pri celi stvari je, da je Phila, ki res ni vreden, da bi kdo dvakrat mislil nanj, ljubila in ga še ljubi Dunmaya, še bolj ga pa ljubi Agnes, ki ji je očividno uničil vse življenje.

Najhujše pa je, da napravlja Dunmaya iz njega dostojnega človeka in pod njenim ravnanjem bo rešen nazadnje pogubljenja.

To očitno ni lepo.

Prevel B. Vdovič.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Knjige o poslice

Zbirka „Slovenski pisatelji“

(Fr. Maselj-Podlimbarski: Zbrani spisi. I. zvezek. Slike in črtice. Gorski potoki. Tovariš Damjan I. dr. Uredil dr. Janko Slebinger. Izdala in založila «Tiskovna zadruga». Ljubljana 1923. Cena 70 Din.)

Naša zbirka «Slovenski pisatelji» sicer se nosi naslova «zlate biblioteke» in venčar bo to zlat zaklad za vsako slovensko in jugoslovansko družino in za vsako domačo in svetovno knjižnico. V lepi priročni obliki na dobrem papirju in v razločnem tisku nam podaja «Tiskovna zadruga» v teh težkih časih naše klasike v vzorni izdaji. Ako pogledamo naš sedanji književni trg, se od srca razveselimo, ko zapazimo med robo srednje in slabše vrste, ki nas ne vabi niti po svoji površni zanimljivosti niti po svoji dvomljivi notranjosti, zopet knjigo, ki je v vsakem oziru vredna, da postane naša stalna last. Živimo v dobi velike stagnacije, ko se je sta ta šola poslovila, nova pa še ni razvila svojih mladih sil do popolnega izraza. Na eni strani tskanje in hlastanje za novimi oblikami in bodočimi smermi, ki naj prinesejo človeštvu novo umetnost, na drugi strani pa senzacij željna publika ki si išče zabave v žurnalističnih romanih, v kinu in dnevnih dogodkih, to je današnja doba. Domača literatura postaja publiki tuja — zato raje segamo po prevodih svetovnih del in le redko izide delo sedanjosti, ki bi opozorilo naše čitatelje širokih vrst. Ne samo pri nas, tudi drugod vladajo na književnem trgu precej nezdrave razmere, kajti senzacija ima prednost pred umetnostjo in v splošnem kipenju in drvenju sedanjega sveta iščemo tudi v umetnosti nekaj nenavadnega, če mogoče nemoralnega, posebnega, predznega. To je dilirij človeštva po krvavem protepu in blazni pijanosti, ki jo hočemo nadaljevati z alkoholom, nikotinom, kokainom itd. Vse to je bolezen današnje dobe; človeštvo je bolno in se bori med dvema svetovoma, preteklostjo in bodočnostjo — naprej ne ve, nazaj ne sme — prezira staro in hrepeni po novem — nesrečno je in nezadovoljno, ker ni raja na svetu ne v tej, ne v drugi obliki! Ob takih časih si človek odpočije, ko pogleda zopet v tiste srečne kraje in čase, kjer ni vseh teh velikih borb, nad in prevar, kjer ni še modernih naprav ne izprijenosti tujega sveta — kjer kipi življenje naravno iz priproste zemlje, z vso svojo silo in lepoto, s strastjo in ljubeznijo, in z vsem velikim bogastvom, ki je zakopano v materi zemlji in otroku človeku.

Bilo je od nekdaj tako, da so se narodi zopet in zopet vračali k svojim klasikom in pri njih iskali lepote in poezije, ki je niso poznali poznejši časi. Zato je prav, da nam v teh dneh podaja «Tiskovna zadruga» zbirko onih naših pisateljev, ki si bodo za vselej ohranili svoje mesto med narodom. Po Jurčiču, Tavčarju in Jenku je prišel na vrsto Podlimbarski. Kakor prva dva v dr. Prijatelju, tako je naš Podlimbarski v dr. Slebingerju najboljšega urednika, ki je šel na delo s pravo prijateljsko pieteto in strokovno spretnostjo, tako da bomo dobili kar najlepše urejene njegove zbrane spise.

Že I. zvezek nam kaže neko zaokroženo celoto in nam podaja prva dela pisatelja do «Tovariša Damjana», ki kaže Podlimbarskega na oni višini, do katere se je povspel Erjavec s «Huzarji na Polici» in dr. Tavčar s svojim «Cvetjem v jeseni». Nehote misliš pri njem na ti dve tipični slovenski povesti in krepko pritrjuješ pisatelju. Tu je ves Maselj-Podlimbarski. Sicer nam kaže I. zvezek že vse one prvine, ki se je iz njih razvijalo pisateljevo delo: Kmečka hiša — vojaško življenje — slovanski svet. Pisatelj sam je s svojimi 34 notesi, ki so nekak dnevnik, precej olajšal urednikovo delo, ki nam je mogel tako natančno podati ono ozadje, iz katerega je rastel pisatelj. Maselj rad pripoveduje v prvi osebi in zdi se nam vse tako resnično, da ne dvomimo, da je vse to sam doživel. Ta njegova neposrednost nam dela njegovo pripovedovanje tem bolj prijetno. Dasi je rad obširen, ni nikoli dolgočasen in radi sledimo njegovemu življenskemu modrovanju, ki je polno zdravih misli in krepkih nazorov. Ves čas čutimo, da je bil to vesten in strog človek, ki je trdo vzgajal samega sebe, ki ga je utrdilo življenje, ki je poznal knjige in svet, umetnost in učenost. Kar govori, govori iz svoje globoke izkušenosti in s trdim prepričanjem, da je tako prav. Zopet in zopet naletimo na stavke, ki so vredni, da si jih zapomnimo. V sliki «Plaznik in klasir Martin» se tako živo čutimo v kmečki hiši, da dihamo zrak gorke peči in njene okolice, ki nas obdá, kadarkoli stopimo za trenutek vanjo. Ta «slika s kmetov» je pač vzor takih slik in vsa pisateljeva ožja domovina pod Limbarsko goro nas obdaja s svojim tihim, srečnim idiličnim življenjem. Tu me Podlimbarski zelo spominja na Jiráska, ki tako rad slika češkega malega človeka. Tudi Masljevi junaki niso veliki junaki — ampak v teh malih ljudeh se razodeva življenje po svoje. Oni so junaki svojega sveta. Na koncu slike vsklikne pisatelj in čitatelj z njim:

«Bog te živi, slovenska kmetska hiša! Tvoji sinovi na tujem te ne morejo pozabiti. Kadar se te spominjam, vprašam te, ali si srečna zdaj, ali te ne bodo poplavili novodobni zakoni, ali ti bo kaj pomogla nova šola, ali ti je res, kakor pravijo stari očanci, cvetela prava sreča v minulosti, v časih poštenja, preprostosti in naivnosti, takrat, ko še ni bilo toliko davkov in gospode, toliko tovarn in železnic, dividend in superdividend, špekulantov in sleparstva....? Bog te nam ohrani, ti edini steber narodu! Bog te živi! Bog te živi!

«Gorski potoki» so avtobiografija, ki nam kaže življenske boje Podlimbarskega. Je v njih kos stare Ljubljane in kaže ono predmestno zakotje, ki se še do danes ni posebno izpremenilo. Junaki malega življenja se tu bore za višji svet. Usoda je pisatelja prisilila, da je odšel v svet in je sprejel poklic, ki mu je bil menda usojen, toda nesel je s seboj domovino, kajti: «tudi na tujem človek ljubi domovino, še srčneje nego doma in ga ta tajna in sladka muka spremlja po vseh krajih zemlje, naj bo na jugu ali na severu». Življenje in delo Podlimbarskega nam dokazuje, da to niso bile prazne besede ampak globoka resnica.

Poleg teh daljših stvari imamo v prvem zvezku nekaj zanimivega literarnega drobiža, ki je odmev pisateljevega življenja, n. pr. «V vojaškem arhivu». Koliko skrite tragedije leži tu v kupu starega papirja. «Krokarjev Peter» je tip slovenskega vojaka, kakor ga je ustvarila zgodovina preteklosti. «Handžija Mato» in «Markica» nas vodita po onih bosanskih gorah, kjer se je pozneje vršil «Gospodin Franjo». Bosanski tipi, zemlja, življenje — vse je tu podano plastično in zanimivo in približa nam vse tako, da začutimo z vsem bratsko sorodnost. V črtici «Kako sem prvikrat romal», potujemo s pisateljem na njegovo priljubljeno Limbarsko goro in vidimo oni kos življenja, ki je spremljajo pisatelja v tuji svet in ga vabilo k sebi z neodolijivo silo. Ta je njegovo polje, tu je doma! In tako nam bo postal Podlimbarski glasnik zdra vega narodnega življenja, velike vere v zmago resnice in pravice in slovanskega bratstva. Želimo samo, da bi njegove knjige prišle globoko med narod in med inteligenco, ki bosta tu našla ono srčno vez, s katero veže nas vse rodna gruda in naša skupna usoda.

Dr. I. L.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par

Za „Besedovanje“ in „Zahtve“ vsaka beseda 1 Din

Plača vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Zahtve“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Prireditve

«Velesejem»
Mesnica ljubljanskega Sokola se vrši na pustni torek v vseh prostorih Narodnega doma. Predprodaja vstopnic se vrši samo en dan in to v ponedeljek dne 3. marca od 3. dop. do 8. zvečer v odborovi sobi. Vstopnina za neplačane 20 Din, za člane sokolskih društev 10 Din, toda le v predprodaji. 4412

«V zelenem gaju»
Geslo maškerade, ki jo priredi „Narodna Čitalnica“ v Šiški dne 1. marca t. l. v dvorani pri Valjavcu. 4408

Gas. društvo na Laverci
priredi predpustno veselico dne 2. marca 1924 v prostorih g. J. Ogrina na Laverci. Začetek ob 14. uri. — Preskrbljena dobra vinska kapljica. — Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, vabi k obilni udeležbi odbor. 4347

II. primorski ples
v soboto 1. marca se vrši II. primorski ples. — Vabila so razposlana — pomotoma izpuščeni naj blagovolijo javiti svoj naslov juristu Marcu, univerza. — Odbor. 4373

Litija
Maškerada Sokolskega društva se vrši v soboto 1. marca v Sokolskem domu. Zbirališče maskirancev ob pol 20. uri pri „Medvedu“, točno ob 20. uri sprevod v dvorano. Tekma mask, plesna stena, planinsko čarovanje in še polno drugih zanimivosti. — Vstopnina za osebo 10 Din, za družino 20 Din. Za maske v predprodaji v glavni trafiki vstopnice po 10 Din, ki se morajo vidno nositi. 4388

Orijentalsko noč
priredi v soboto 1. marca v Sokolskem domu na Viču prine Karneval. Sprejmja za ljubezno spremstvo iz Orijenta. — Izročil bo trem najlepšim maskam diplome. 4389

Sokol na Vranskem
priredi na nedeljo 2. marca ob 20. uri maškarado v prostorih gostilne „Slovan“. — Svira trboveljska godba. — Vabimo na to prireditev prijatelje Sokola. 4350

Posavčani, pozor!
Kralj Pust je tudi za letos obljubil, da poseti s svojim mnogobrojnim spremstvom obiljejno, po prevratu celemu Posavju dobro znano in priljubljeno maškerado v Kraškem in je priredi na pustni torek zvečer Dramatični odsek Sokola v društveni dvorani. — Pust bo vkorakal v dvorano ob 8. uri zvečer ob zvokih zalaič sa to najete godbe poznočnih Montparjarjev. — Za ples bo sviral popolni kraški salonski orkester. Dostojne maske dobrodošle. Za mrsla jedila in izborne kapljivo je preskrbljeno. — Maškerade bo posetilo tudi nekaj iz nekega sredneveškega grada pobegli hudomušnežev, med njimi je tudi znani zamorec Gašper Spicabrin, ki bodo zapeli nekaj času primernih kupletov. 4403

Službe (dobe)

Knjigovodja
trgovske izobražen, se sprejme takoj. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Reduciran“. 4352

Brivski pomočnik
samo perfekten, ne izpod 24 let, se išče za takoj. Vjekoslav Gjurin, Maribor, Jurčičeva 9. 4278

Čvrst učenec
poštenih staršev, se sprejme takoj v trgovino šivalnih strojev in koles. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Učenec“. 4183

Plačilni natakar
ali natakarica, se išče takoj ter dosnašalke za „Narodni dom“. 4334

Vzgojiteljica
Nemko, inteligentno gospodično ali gospo iščem, ki bi popolnoma fungirala kot članica rodbine in ki poseduje najboljše reference. Ponudbe, po možnosti s sliko, na upravo „Jutra“ pod „Kinderfräulein“. 4339

„ADRIA“
vanilijin-sladkor in pecivni prašek

Pisarniškega vodjo
sprejme agentura v Ljubljani. Prednost ceni, ki polože kavcijo. Ponudbe pod „ekzistenca“ na Aloma Company, Ljubljana. 4147

Potnika
po Sloveniji dobro vpeljanega s plačo in dnevnikami se sprejme. Ponudbe pod „Kavcija 10.000 Din“ na Aloma Company, Ljubljana. 4146

Knjigovodja
popolnoma samostojen, obvenem tudi korespondent za slovenščino in nemščino, ev. tudi za italijanščino in francoščino, se takoj sprejme. — Ponudbe pod „Osrednji prodajni urad“ na upr. „Jutra“. 4332

Nadmonterja
izvrstno kvalificiranega za visoko napetost in provizijskega potnika za elektromaterijal in motorje „Elin“, išče družba za električno industrijo z o. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 1/IV. 4380

Službe (iščejo)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, zmožen slov. in nemščine, išče službe in gre tudi za potnika ali skladiščnika. Ponudbe pod šifro „Vesten“ na upravo „Jutra“. 4286

Absolventinja
drž. trg. dvorazredne šole z nekoliko prakse, želi mesta kontoristinje ali pisarniške moči. — Naslov pove uprava „Jutra“. 4266

Absolventinja
trg. tečaja, želi mesta kot stenografinja, strojepiska in korespondentinja. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod znaka „Stenografinja“. 4415

Primerne službe
išče 24letni absolvent 4 razr. gimnazije, bivši podčastnik, vešč slovenščine, nemščine in srbohrvaščine (tudi cirilice). Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Absolvent“. 4369

Perfekten knjigovodja
korespondent s trgovsko in bančno prakso, želi mesta. — Položi kavcijo ali se udeleži kot družabnik. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Agilen“. 4349

Služkinja
36letna, pohlevna in poštena, vajena vsaki potrebe bolnikov ter drugih hišnih del, išče službe. — Vprašanja na upravo „Jutra“ pod „Zanesljiva“. Istotam se izve tudi naslov. 4411

Lesni manipulant
popolnoma vešč v prevzemanju ter oddajanju, želi premeniti službo. Prevzame tudi mesto skladiščnika in nastopi lahko takoj ali s 15. marcem. Ponudbe je poslati na upravo „Jutra“ pod „Vesten“. 4302

V službo
želi vstopiti dekle z deželo b kaki boljši družini v mestu ali na deželi. — Vešča je šivanja in drugih gospodinjskih kakor tudi kuhinjskih del in vstopi tudi kot natakarica. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Služba“. 4410

so kot najstarejši izdelki, najboljši in najbolj priljubljeni; II

Cvet

Popravila klobukov
svilenih in slamnikov se sprejemajo v najboljše izvršbe v modnem salonu Stuchly-Maschke, Ljubljana, Židovska ulica 3. 4026

Prodam

Osebni automobil
se proda radi odpotovanja po zelo nizki ceni. — Auto „Puch“, nov, že nerabljen. Tip. VIII., 30 P. S., moderna karoserija s 6 sedeži. — Za vor se jamči. Posredovalcem provizija. Naslov pove uprava „Jutra“. 4072

Filatelisti!
Na obroke si hitro poceni izpopolnite zbirko. — Na željo poljem na izbire in v komisijo proti zaračunjam. — J. Bračič, Ljubljana, Stari trg 34/II. 4133

Šivalni stroj
Singer, angleški, popolnoma nov, se proda, kakor tudi kabinetna oprema (5 predalov), central bobin ter nova smoking obleka za srednji postavo. Ponudbe se le prijaznosti v trgovini Dečman, Sv. Petra cesta 12. 4180

Znižane cene
za otroške vozičke, ki se dobijo direktno v domači tovarni otroških vozičkov in dvokolesa TRIBUNA, F. B. L., Ljubljana, Karlovška cesta 4. Istotam se dobijo po sniženi ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatika, tir se sprejemajo v popolno popravo za emaljiranje in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. — Prodaja se tudi na obroke. 4297

Za mizarje.
Proda se popolnoma nov kombiniran strukni stroj (Hobelmaschine) sist. Kirschner (Abricht-, Dicken- in Kehl-stroji). — Naslov pove uprava „Jutra“. 4272

Perfektno italijanski
se naučite sami po metodi Toussaint - Langenscheidt. — Najnov. izdaja, praktično v 2 knjige vezana, absolutno nerabljena, po znižani ceni. — Kje, pove uprava „Jutra“. 4419

50 novih oken
kompletna, okovana, pripravna za skladišča, barake ali hleve, po nizki ceni naprodaj. Ljubljana, Karlovška c. št. 4. 4287

Lepa narodna noša
naprodaj. Naslov pove uprava „Jutra“. 4371

Manufaktura
večje množino — tudi posamezne kose — se proda po zelo ugodni ceni. Ponudbe pod „Manufaktura“ na upr. „Jutra“. 4184

Polenovka
namočena, se dobi vsak petek ter tudi med tednom pri tvrdki Fr. Kham, nasproti hotela „Union“. 899

Lipove hlode
ali globe za takojšnje odjado imam več vagonov. — Vprašanja na upravo „Jutra“ pod „Lipe“. 4316

Angleški slovar
Muret-Sanders, angl.-nem. in nem.-angl., absolutno nov, po znižani ceni. Kje, pove uprava „Jutra“. 4418

kupujejo jih vse naše gospodinje z največjim in zasluženim poverenjem. III

Dve spalni opravi
novi, kompletni in bela kuhinja, ugodno naprodaj. — Naslov pove uprava „Jutra“. 4402

Pletilni stroj
10/50, skoro nov, se proda. Potrebe se pri Petrač, strojno pletilstvo, Kropa. 4404

Žaket
črn, dobro ohranjen, primeren za kakega dijaka srednje postave, se po ugodni ceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra“. 4333

Dva pletilna stroja
št. 9/36 in 7/35, prodam radi premajhnega prostora. Cena nizka. Pismene ponudbe pod „1-Pletilni“ na Aloma Company, Ljubljana. 4328

Kupim

Les v hlodih ali deskah
lipov, brezov, jelšev, smrekovih ali polenovih, po 25, 28 in 56 mm širine, kupim. Ponudbe z najnižjo ceno pod „Stalna dobava“ na upravo „Jutra“. 4354

Otroški voziček
za dvojčka, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Za dvojčka“. 4343

Nepremičnine

Gostilna
s lepim posestvom tik glavne ceste v okraju Celje, se z inventarjem vred proda za 200.000 Din. Naslov v upravi „Jutra“ pod šifro „Dobra gostilna“. 4036

Večje kmečko posestvo
se proda iz proste roke s vsemi gospodarskimi poslopji s lepim sadnim vrtom, njivami, travniki in gozdovom. V hiši se nahaja stara dobro poznana gostilna ob cesti Škofja Loka—kolodvor. Na željo se proda cel gospodarski in gostilniški inventar. Natančnejša pojasnila daje M. Kržišnik, Rajhenburg. 3719

Proda se hiša
z dobro idoče trgovine, blizu industrije v Trbovljah. Cena primerna. Kje, se izve pri Francu Šporu, Trbovlje I. 4165

Pritlična hiša
s vrtom, gosda, v okraju Radovljica (Gorenjsko), se proda za 38.000 Din. — Več pove Peter Grilc, Bistrica, Tržič. 4258

Tovarna pletenin
v Celju, se proda — popolnoma nova sidana, s 16 novimi stroji, od teh 3 na elektr. pogon, dalje opremljena pisarna s pis. strojem „Underwood“. Spredaj je tudi hiša s stanovanjem. Proda se radi družinskih razmer zelo poceni. Reflektanti naj se oglase na naslov: Filipčič, gostilna, Celje, Gledališka ul. 4252

Posestvo
obstoječe iz sidane hiše s 4 sobami in vsemi gospodarskimi poslopji, 8 oralov njiv, travnika, sadonosnika, vinograda in gozda, se proda po najnižji ceni. — Resni kupec naj se oglasi takoj. Gostilna Žuraj, Slovenska Bistrica. 4368

Stanovanja

10.000 kron nagrade
dam onemu, ki mi preskrbi stanovanje za samca, obstoječe iz dveh neopremljenih sob s souporabo kopalnice, v sredini mesta, če mogoče v novi hiši. Vhod po možnosti z stopnišča. Nagrado plačam ob prevzemu stanovanja. — Ponudbe pod „Udobnost“ na upravo „Jutra“. 3767

Opremljena mes. soba
s strogo separiranim vhodom, elektr. razsvetljavo, se odda s 15. marcem na Dunajski c. Naslov pove uprava „Jutra“. 4359

ADRIA-izdelki osvojili so vsled svoje izborne kakovosti vso Jugoslavijo. IV

Na hrano i. stanovanje
se sprejme gospodična. — Naslov pove uprava „Jutra“. 4215

Mesečna soba
v sredini mesta, po možnosti s souporabo kuhinje, se išče za zakonski par brez otrok za marec, event. tudi šele v začetku aprila. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Mirna zakonca“. 3965

Dijak
se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava „Jutra“. 4417

Dve opremljeni sobi
se oddava dvema gospodoma ali gospodičnama. Kje, pove uprava „Jutra“. 4407

Dva dijaka
se sprejmeta na hrano in stanovanje na Rimski cesti št. 2/I. 4416

Na stanovanje
se sprejme takoj boljša gospodična na Sv. Petra cesti št. 29/I. 4401

Mesečna soba
brez postrežbe, se takoj odda gospodični z lastnim perilom. Naslov pove uprava „Jutra“. 4344

Medicinar
išče lepo meblovano sračno sobo v centru mesta. Cenjene ponudbe pod „Akademičar“ na upravo „Jutra“. 4355

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, pritiklina, centrum Ljubljane, najlepša lega, zamenjam dogovorno za 4 sobe, kuhinjo in pritiklina. Takojšnje ponudbe pod šifro „4 sobe“ na upravo „Jutra“.

Soba se odda
solidnemu gospodu na Taboru št. 5/II. 4348

Na stanovanje in hrano
se sprejme gospodična ali dijakinja kot soustanovalka pri boljši gospe. — Naslov pove uprava „Jutra“. 4375

Lokali

Lokal za gostilno
s koncesijo vzamem v najem odnosno odkupim. Reflektiram tudi na primeren prostor v večjem kraju izven Ljubljane. Pismene ponudbe pod „2-Gostilna“ na Aloma Company, Ljubljana. 4235

Malo delavnico
ali za to pripravno prazno sobo v pritiklju iščem v mestu ali sunaj mesta. Plačam dobro. — Ponudbe pod „Kiparski atelje“ na upravo „Jutra“. 4319

Gostilno na račun
ali v najem, iščem na prometnem kraju. Dopisi se prosijo pod „Gostilna“ na upravo „Jutra“. 4367

Pisarna
v centru mesta, v neposredni bližini glavne pošte, kompletno opremljena, se proda, oz. da v najem. — Ponudbe pod „Pisarna“ na upravo „Jutra“. 4372

Kapital

Družabnico
sprejmem za manjše podjetje na Dolenjskem. — Potreben kapital 20—30.000 Din. — Lahko tudi sodeluje. Hrana in stanovanje na razpolago. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Dobra naletitev“. 4168

Družabnik
ki bi osebno sodeloval pri trgovskem podjetju se išče. Ponudbe pod „Merkur“ na Aloma Company, Ljubljana. 4148

Kot družabnik
pristopim k trgovini kolonijalnega blaga. Primeren kapital na razpolago. Pismene ponudbe pod „3-Kolonijale“ na Aloma Company, Ljubljana. 4239

Drž. vrednost. papirje
do 200.000 Din, išče večja trgovska tvrdka kot depot za drž. dobave, proti garantiji in 1 in pol odst. mesečn. obrestim. Takojšnje ponudbe pod „Ugodne obrestovanje“ na Aloma Company, Ljubljana. 4231

Družabnik
k zelo dobičkanosnemu podjetju s kapitalom 50.000 Din, se sprejme. Prednost imajo aktivno sodelujoči. Kapital se obrestuje s 400 odst. Cenjene ponudbe pod šifro „Stalno“ na upravo „Jutra“. 4400

25.000 Din posojila
se išče za eno leto proti dobrim obrestim. Naslov pove uprava „Jutra“. 4370

Dopisovanje

Kateri živah. gospodični
16—19 letni bi hotel s korespondence kratkočasiti naobraženega mladeniča na deželi? — Cenj. ponudbe pod šifro „Sreča-radost“ na upr. „Jutra“. 4405

Znanja iščeta
v svrho zabavne korespondence dva lušina, zabavna, inteligentna mladeniča z dvema istotakima gospodičnama v starosti 17—22 let. Dopise s sliko na upravo „Jutra“ pod „Tihi večeri“. 4386

Janko Zvonko
dvignite pismo v upravništvu „Jutra“. 4346

Dva visokošolca
želita korespondence s „lušlkanimi puščkami“. — Roman Marko, Wien, Technische Hochschule. 4387

Franta
dvigni kakor navadno. 4361

Kdo bi hotel
spremiti gospodično (nemaskirano) na maškerado? Molčečnost prošena. — Dopise pod „Slavčeva 2“. 4385

Ženitve

Resnega znanja
želi samostojen obrtnik v svrho ženitve z gospodično ne čez 22 let staro, ki bi imela nekoliko premoženja. Prednost imajo preslivalke. — Dopise na upravo „Jutra pod „Vsorni mladenič“. 4280

Glasba

Tercet
godci (harmonika, godci in kitara) so za domače predpustne zabave na razpolago. Natančneje pove Jesa, Ljubljana, Hilšerjeva ulica 12. 4390

Kmet-prodelki

Mnogo sladke krme
se proda. Potrse se pri Mariji Bernardič, Stari grad, p. Videm ob Savi. 4268

30—40 litrov mleka
oddam dnevno. Cena 14 kron liter. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Mleko“. Najnanižja naročnina je 5 l. 4384

Razno

Dve kočiji
dve diri, en kasom, 1 par srednjeteških konj in razna konjsko vprego proda po ugodni ceni tvrdka Breznik & Fritsch, trgovina z železnino, Ljubljana. — Istotam se kupi po najvišjih dnevnih cenah staro medenino, baker, cink in dr. kovine. 4396

Lepe dekorac. rastline
kakor palme in lavorji v večji množini za razne prireditve in pisane vesolice na razpolago. — Več pove Viktor Koretka, Ljubljana, Kongresni trg. 1762

V komisijo
se vzame manufakturno blago proti dobremu jamstvu. Ponudbe je poslati na upr. „Jutra“ pod „Stalna trgovska zveza“. 4159

Kdo posodi
damsko elegantno masko za vitko osebo, takoj. Ponudbe pod „Lepa maska“ na upravo „Jutra“. 4362

Prostov. javna dražba
razne sobne oprave, postelje, omare, štanglo, umivalnikov, okvirjev, gramofona, štedilnika, mize, obleke in drugih stvari, se vrši v sredeljo 2. marca ob pol 9. uri dopoldne v Spodnji Šiški, Gasilska ul. št. 312. 4383

Kdor hoče spoznati
mesta in kraje v Hrvatski, Bosni, Vojvodini, Srbiji, Dalmaciji itd., naj naroči
A. Melik:
Jugoslavija
Zemljepisni pregled. II. del.
Na 524 straneh podaja knjiga, ki ji je priložen tudi zemljevid, podrobno popis naše države. Knjiga velja s poštnino vred 52 Din, boljša izdaja 67 Din 50 p. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

✝

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nam je včeraj ob 7. uri zjutraj po dolgi, mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, umrl soprog in oče, gospod

Andrej Keršmanc

viš. revident južne železnice

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek 29. feb. ob 4. uri popoldne, s mrtvašnice drž. bolnice k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v ponedeljek 3. in četrtek 6. marca, vsakokrat ob pol 7. uri v trnovski cerkvi.

Žalujoča soproga in hčerki

Brez posebnega obvestila

Jean de la Hire:

Lucifer

fantastičen roman v šestih delih

130

«E, Lauro in Ruperta moramo zapreti v radioaktivno kletko. Če ju bo Lucifer iskal, da bi ju hipnotiziral, jih ne bo našel, kakor ni zadnjič mogel najti rdečelasca Hunterja!»

«Prav, popolnoma prav!» potrdi Sainclair. «A vedno vendar ne morete imeti Lauro in Ruperta zaprta v radioaktivni atmosferi. Kadar pa ju boste izpustili in čeprav le za trenutek . . .»

«Razumem vaš ugovor in misli sem že nanj! . . . Ker ste torej vi istega mnenja kakor jaz, hočem Laurenco takoj zopet vkrcati na Überalles. Njo in Ruperta, oba nameravam spraviti v kabino, kjer je kletka. Jaz ostanem pri njih. Kakor hitro opazim na enem izmed njih, da se javija Luciferjev vpliv, ju brž zaprem v kletko . . .»

Kljub resnosti položaja se Sainclair ne more vzdržati, da se ne bi nasmehnil.

«Dragi moj profesor, strinjam se z vašim načrtom. Dá, tako bo treba storiti. Tembolj, ker najdemo s tem tehten vzrok, da preprečimo Lauri udeležbo na našem pohodu proti utrdbi Warteck. Ona se ga hoče namreč na vsak način udeležiti. Kako naj se ji uprem? Dozdaj nisem našel še resnega ugovora, ki bi naj jo preprečal. Zdaj ga imam . .»

«Torej drži?»

«Drži.»

«Boste Laurenco takoj obvestili?»

«Takoj. A prosim vas, da pojdete tudi vi z menoj. Kajti njo pregovoriti ni baš lahko.»

«Pojdiva!»

Mož vstopita v hišo.

Vse se je žurilo, da pripravi od Nyctalopa zahtevano belo perilo in obleke. Laure in Grisyl sta se baš pogovarjale z Romskim, Bergeom, Doppom in Wolfom.

«Laurence!» pokliče Nyctalope.

Paili vzdigne glavo in se nasmehne.

«Hočete za trenutek k nama? Profesor in jaz bi rada govorila z vami.»

Mlada žena vstane nekam nemirna, kajti slutila je, da ji najmanjši nepredvideni dogodek lahko onemogoči načrt, ki si ga je zamislila z Grisylo, in v katerega je potegnila, ne da bi mu kaj razkrila, tudi poručnika Romskega.

Sainclair, Lourmel in Laurence odidejo v sosedno sobo, ki je sicer služila siru Patricku Swiru za delovni kabinet.

«Poslušaj dobro, Laure,» začne resno Sainclair, ko so vrata med sobo in dvorano zaprta.

In, držeč ljubljenko za roko, ji razlaga in govori o nevarnostih, ki ji prete od magnetičnega vpliva Luciferjevega. Potem ji govori o profesorjevem načrtu, ki se tudi njemu zdi edina rešitev iz opasnega položaja. Od časa do časa prida tudi profesor Lourmel kako besedo v podkrepitev Nyctalopovih razlogov. In čim dlje Sainclair govori, tem večja je Laurencina bolest, kajti ne more si zakriti, da imata Sainclair in Lourmel prav. A če se zgodi, kakor sta si zamislila profesor in Jean, potem je njen načrt padel v vodo in ona se ne bo mogla udeležiti ekspedicije na krovu R.-C.-3 z Romskim in z Grisylo.

Njena bol je tako silna, da prekine Sainclaira in pravi z glasom, v katerem se odkritosrčnost meša z ono lokavostjo, ki pogosto izvira iz udane ljubezni:

«Jaz pa sem vaju hotela prositi, da bi se smela z Grisylo udeležiti vaše ekspedicije v Romskovem letalu namestu Bergea in Doppa! . . .»

Tudi to je tvorilo del Laurinega načrta: ona in Grisyl nista namreč nameravali skrivaj izpodriniti Bergea in Doppa, ampak z Nyctalopovim dovoljenjem; kajti mlada žena je menila, da njen ljubljenec pač ne bo imel resnega pomisleka, da bi se z Grisylo udeležila pohoda na severni tečaj.

A glej, ta pomislek se je pravkar pojavil!

«Jaz bi vam bil prav rad dovolil, Laure!» odgovori Sainclair. «A zdaj, ko sem govoril s profesorjem, in mi je on odkril nevarnosti, ki bi pri tem nastale za vas od Luciferja, vas moram prositi, da se uklonite pred to dolžnostjo. To je edina rešitev, Laure, ljubljenka moja!»

Da! To bi bila njena «dolžnost», kakor se je izrazil Nyctalope, če bi Laure ne imela svojega načrta. A zanjo je bila še večja dolžnost, da stori z Grisylo in Romskim, kar si je zamislila in kar bi — po njenem mnenju — zagotovilo Nyctalopu končno zmago, Jean pa bi po njenem načrtu tvegal dosti manj kakor sicer.

Na Sainclairov odbijajoči odgovor je Laurence hip v izkušnjavi, da bi mu izdala svoj načrt. A pravočasno se premisli. On bi nikdar tega ne dovolil! Nasprotno, da bi ji onemogočil izvršitev načrta, bi bil celó zmožen, da Romskega zapre in da postavi stražnike, ki bi pazili nanjo in na Grisylo!

La Paili se torej navidez uda, na tihem pa si misli, da bo ravnala po svojem načrtu, kakor hitro ji bo mogoče.

«Pa zakaj bi ne bilo mogoče?» si pravi sama pri sebi.

In smehljaje, z očmi vlažnimi od ganotja, zamrmra, ponosna na svojo skrivnost, besede, ki so zanjo imele drug smisel, kakor ga je mogel Sainclair slutiti:

«Kogar vodi in podpira ljubezen, koraka varno in mirno, kajti bogovi čujejo nad njim.»

«Laure, draga moja Laure, ljubljenka moja! . . .»

Lourmel diskretno odide.

Mlada zaljubljenca se poslavljata. Kajti Paili bo morala vsak hip odliti na Überalles, ki bo takoj odplul, in potem se ne bosta videla prej kakor po zmagi, če . . .

Objeta si zreta drug drugemu v bledo lice.

On misli, da ga utegne doleteti smrt.

Ona premišljuje, kaj potem, če ji načrt izpodleti.

«Laure,» ji pravi on, «če se ne vrnem . . .»

«O, Jean, potem umrem tudi jaz!»

«Ne, Laure, ti boš živela! Ti moraš živeti, če bo Lucifer premagan . . . Prisezi mi, da ne boš iskala smrti!»

«Ti hočeš torej, da živim, če bo Lucifer premagan?»

«Da, da!»

«Čeprav si ti mrtev?»

«Čeprav, Laure! . . . To si dolžna človeštvu, ki od tebe še mnogo pričakuje! Nimaš pravice, da umreš v polni mladosti, v sijaju svoje lepote, nimaš pravice, da oropaš človeštvo čarov svojega talenta . . .»

«Naj bo! Živela bom, da ti bom pokorna. A če Lucifer zmaga? . . .»

«O, Laure, moja Laure! . . . Ne v njegove roke! . . . Ne v njegov . . .»

«Nikdar, Jean! . . . In če te bom mogla maščevati in zmagati namestu tebe . . . Da, zmagati! . . . Dalila je premagala Samsona, ki mu tisoči in tisoči mož niso bili kos . . . Judit je z eno kretnjo ubila Holoferna, ki ga armade niso mogle premagati . . .»

«Dá, Laure, dá! Tola . . .»

Glas se Nyctalopu trese, ko pristavi:

«A predno sta Delila in Judit triumfirala nad možem . . .»

«Vem, kaj misliš . . . A molči! Kaj mi koristi moja nedolžnost, če si ti mrtev? . . . Če jo moram žrtvovati, da tebe maščujem in da premagam pošast . . . in če potem očistim telo s prostovoljno smrtjo . . .»

«Molči! . . .»

Ustnice se jima strnejo in njuni duši se spojita druga v drugo. A nakrat se on odtrga od nje . . . Še enkrat se spogledata, potem pa bežeč odhiti . . .

Ko prestopi korak, se vzravna in s silo pričara mir na lice. Tedaj zagleda Lourmela, ki ga je zunaj pričakoval.

«Prijatelj moj,» mu pravi s tihim, zlomljenim glasom, «prijatelj, vam jo prepuščam in zaupam. Verujete v boga?»

«Da,» odvrne Lourmel, ki ga to vprašanje ni iznenadilo, tako je bil že pripravljen na vse.

«Molite torej k bogu, da zmagam nad Luciferjem!»

Potem pa zbeži ven, kajti hotel je biti sam, da ga ne bi opazila Laure, ko odide v podmornico.

Nekaj minut preteče. V veliki dvorani, kjer so živahno pripravljali vse potrebno za ekspedicijo, čaka profesor na Laurenco. Grisyl in Romski ga z nemirom opazujeta. Kaj naj to pomeni?

Gospodična Paili se vrne, navidez mirna. Naroti se naravnost k Lourmelu in ga smehljaje nagovori:

«Dragi profesor, v trenutku sem zopet pri vas. Upam, da mi dovolite, da ostane Grisyl pri meni? Jean je ne potrebuje, saj ne igra v njegovem načrtu nikake vloge.»

«Kakor želite,» odvrne Lourmel.

«Takoj stopim k njej.»

In Laurence se nameri proti Grisyli in Romskemu.

Skloni se k njima in jima govori tako tiho, da ne more čuti nepoklicano uho.

«Nobene bistvene izpremembe. A zgodilo se je nekaj nenavadnega. Ne izprašuje me zdaj, nimam časa. Grisyl, vi pojdete takoj z menoj!»

«Dobro!»

«Romski, bodite z letalom čimprej pripravljeni! Pazite na vse! Morda bomo prisiljeni, da bomo morali ravnati pred Nyctalopovimi očmi in proti njegovi volji . . .»

«Razpolagajte z menoj!» dahne častnik.

«Pazite na podmornico! Kadar boste videli, da sva medve izstopile iz nje, se vzdignete z letalom! . . . Grisyl bo dala z rokami znamenje. Bergea in Doppa ne vzemite seboj! . . .»

«Prav!»

«Ali bi mogli vzleteti nad podmornico tako nizko, da bi se skoraj dotaknili mostiča?»

«Aha, razumem vas. O, dá! A bila bi prevelika hitrost, da bi se mogli oprijeti koles ali pa splavov.»

«Kako torej?» Laure zacepeta z nogami. «Moram na vsak način!»

(Dalje prihodnjič.)

Pozor, plesalci!

Perilo, kravate, rokavice itd.

po znatno znižanih cenah

pri 97 IV

A. Šinkovic nasl. K. Soss,

Ljubljana, Mestni trg 19.

NE ZAMUDITE PRILIKE!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D., LJUBLJANA

Telefon 733

naznanjajo, da so **otvorile v sredini mesta, na Miklošičevi cesti št. 13, tovarniško zalogo vseh vrst opeke** lastnega izdelka. — Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji dnevni ceni. 881/a

Dežne plašče

dežnike, čevlje itd. po konkurenčni ceni nudi

JAKOB LAH

Maribor, Glavni trg 2.

Franc Globočnik 875/a

trgovec in posestnik

Poldka Globočnik, roj. Volčič

poročena

Tržič 27. svečana 1924 Kranj

Proda se takoj

Dinamo (Gleichstrom) za električno razsvetljavo, napetost 115 voltov, 17·5 Amp., 2100 obratov, pripravno za vsaki pogon, mlin, žago itd., cena Din 5000·—. Vprašati pod „Dinamo" pri upravi „Jutra". 806/a

MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V PRAGI

16.—23. MARCA 1924

Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga, ki je razstavljeno v 17 skupinah - Nad 2000 razstavljalcev

Izredne potovalne ugodnosti

83% popusta na češkoslovaških železnicah, veljav o tudi za brzovlake

75% znižani vizum na potni list

Pojasnila in legitimacije daje

Češkoslovaški konzulat Ljubljana, Breg 8

Aloma Company d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3

Proda se 68 smrek in 134 bor 880/a

pol ure od postaje LOG na vrhniški železnici v ravnini. Drevesa so zaznamovana. — Ponudbe se pošljejo na naslov: Fran Tavčar, Breg št. 8, Ljubljana.

Prostovoljna javna dražba

pohištva in drugih predmetov se vrši v nedeljo, dne 2. marca ob 9. uri dopoldne na Žabjeku št. 2, II. nadstr. 889/a

Najcenejše in najboljše so vžigalice iz Tovarne vžigalic v Kušah. 476

Knjigovodkinja (bilancistka) 829/a

zmožna **popolnoma samostojnega knjigovodstva**, se sprejme **takoj** pri večjem trgovskem podjetju — Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Jutra" pod šifro „Knjigovodkinja".

TVORNICAM ČOKOLADE

priporoča svoje izdelke

MLEČNI PRAŠEK

prašek za smetano in polno mleko

prvi česká továrna na výrobu sušeného mléka a mléčných konserv

EMIL HELLER

Zalešany-Plaňany, Č. S. R. 744

Naročajte in širite LJUBLJANSKI ZVON Naročajte in širite

mesečnik za kulturo in prosveto, ki prinaša povesti, pesmi in članke naših najboljših pesnikov in pisateljev. Celoletna naročnina Din 120·—.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prešernova ulica 54.

Krompir 787/a

debel, zdrav, prebran, bel in rožnat, **kupujem** za dobavo takoj. — Ponudbe z označbo najnižje cene je poslati na adreso:

Predojević, Nova Gradiška.

Na debelo!! Na drobno!!

Velika zaloga vsega elektrotehničnega materijala

motorjev

svetilnih teles

gradnje elektrarn

inštalacije

Elektrotehnično podjetje

Leop. Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Inserirajte v „Jutru"!

✝

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša predobra soproga, skrbna mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Maksimila dr. Jesenkova, roj. Permè

po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, dne 26. t. m. v starosti 35 let, mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki predrage se prepeljejo v četrtek ob 8. uri zjutraj iz Brežic v Sevnico, kjer se položé v petek ob 9½ uri dopoldne k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Brežicah in Sevnici.

Naj spava v miru! 896/a

SEVNICA - LJUBLJANA, dne 27. svečana 1924.

Dr. Rok Jesenko odvetnik, soprog. — **Milan**, sin. — **Miroslav Permè, Marija Babiek**, roj. **Permè, Rozamila** in **Viktorija Permè**, brat in sestre. — **France Jesenko**, svak, **in drugi.**

Brez vsakega drugega obvestila.

✝

Po božjem nedoumljivem sklepu, kateremu se v svoji preveliki tugi vdano klanjamo, se je preselila iz solzne doline v boljšo večnost naša srčno ljubljena, predobra soproga in mamica, ozioroma sestra, teta, svakinja in sinaha, gospa

Gizela Kremžar roj. Rozman

soproga narodnega poslanca

ki je danes zjutraj ob 3. uri previdena s tolažili sv. vere, nenadoma zatisnila svoje zemske oči.

Truplo preddage, nepozabne pokojnice prepeljemo v četrtek, dne 28. t. m. ob 3. uri pop. izpred žalnega doma, Stari pot št. 2, na pokopališče pri Sv. Križu k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše bodo v župni cerkvi sv. Petra in raznih drugih cerkvah.

Prosimo Vas, prijatelji in znanci, ki z nami sočustvujete in ste poznali našo ljubo rajnico, spominjajte se je v svojih molitvah.

V Ljubljani, dne 26. februarja 1924.

Fran Kremžar, soprog; **Marjan** in **Francek**, sinova; **Malica Wlassak, Franica Pečar** in **Minka Bratuž**, sestre; **Rudolf Rozman**, brat; tast, svaki in svakinja, nečaki in nečakinje.